

THE BRITISH ESPERANTIST

(With which is incorporated "The Esperantist.")

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL^o III^a. N-RO 29.

MAJO, 1907.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro 3 ŝilingoj.
Unu numero 3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro 0.80dol., 4.00fr., 3.00m.
Unu numero 0.07dol., 0.40fr., 0.30 m.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj poŝtmarkoj estas akcepteblaj laŭ efektiva valoro. Sin turni al la Sekretario, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

REDAKCIO.

Manuskriptoj, k.t.p., devas esti sendataj al la Redaktora Komitato, 13, *Arundel-street, London, W.C.*

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al S-ro. C. A. G. Browne, 53, *Wych-street, London, W.C.*

ENHAVO.

	PAGO
Our President's Movements. Notices	81
La Tria Kongreso	82
An Open Letter. A. E. WACKBILL	83
Chronicle. G. F. J.	84
Recent Lectures, Concert, &c.	86
B.E.A. New Members, Council, Exams.	87
Alilandaj Sciigoj.—Diversaĵoj	88
Internacia Propagandejo Esperantista.—Alvokoj	89
Libraro kaj Gazetaro	90
La vorto "jam." W. W. P.	92
Subita Ŝanĝiĝo. H. MUFFANG	92
En la Somero. A. GRAY	93
Aŭtomobilveturo en la feliĉujon. ZACHERL CARL	94
Homo de nur kvin joroj. H. F. SEXAUER	95
Versaĵoj.—Malkompreniĝo	97 and 100
La Telefono en la U.Ŝ. H. S. BLAINE	98
Makbeto, trad. D. H. LAMBERT, B.A.	99
Answers to Correspondents	99
F.K.I.	100

OUR PRESIDENT'S MOVEMENTS.

Readers will, we are sure, be glad to hear that our President, Dr. Pollen, hopes to be with us in England again during the latter part of this month. In every letter received from him during his absence we find strong evidence that his enthusiasm for our language and cause has by no means abated. As it will have been noted in the April number, Dr. Pollen, not content with continual propaganda on the long voyage out, commenced the work in India before even setting foot there. Almost immediately on landing in Bombay, he wired to our secretary (in Esperanto), urging that large parcels of propaganda matter be sent on at once to him. Since then he has delivered many lectures in various parts of India, among others, on March 8, at the Gujarat College at Ahmedabad, before a large audience, including Principal Hirst, Mr. Doderet, J.C.S., Commissioner of the Northern Division (in the chair), Mr. Keshanlal Hiralal, President of the Municipality, and many Indian magnates; on the 14th, at the Baroda College, in the presence of H.H. the Gaekwar and Colonel Meade, C.I.E., the Resident, who was in the chair, (an Esperantist Group is being formed here); and on the 22nd inst., at Telang High School, Panch Mahals. Our best wishes for his

return in safety, and in excellent health for the arduous duties that lie before him at the Congress!

ANNUAL GENERAL MEETING.

Notice is hereby given that the Annual General Meeting of the "British Esperanto Association (Incorporated)" will be held on Monday, June 10, 1907, at 6.30 p.m., at Essex Hall, Strand, London, W.C.

And notice is hereby further given that the First Meeting of the new Council will be held after the termination of the above General Meeting.

S. NICHOLL, Hon. Sec.

Notice is hereby given that the usual Monthly Council Meeting will be held on Monday, May 13, at 6.30 p.m., at the Offices of the B.E.A.

S. NICHOLL, Hon. Sec.

LA TRIA KONGRESO.

La Trio por La Tria nun petas, ke la Esperantistoj, kiuj venos al la Kongreso, bonvole sendos kiel eble plej baldaŭ la enmetitan aliĝilon kun sciigoj pri siaj bezonoj dum la semajno kongresa.

Tiujn sciigojn oni devas sendi al *Triano* H. B. Mudie, Kongreso, 2, *King's Parade*, Cambridge, England.

Precizaj respondoj al la demandoj tie presitaj faciligos organizadon laŭ la societema vidpunkto kaj, se iu Kongresano deziras havi loĝejon apud speciala amiko, li povos tion sciigi kaj ni celos kontentigi lin.

Fruaj respondintoj povos loĝi en domoj proksime de la urbomezo—kie okazos niaj festoj kaj kunvenoj. Posteuloj sendube devos esti loĝataj iom pli malproksime se, kiel ni jam estas preskaŭ certaj, la nombro de la Kongresanoj estos tre granda.

Ni jam zorgas pri la preparado de la Kongresa Libro kaj aranĝis, ke la kosto de la anoncoj en ĝi estos: Por unu plena paĝo, 50 fr.; por $\frac{1}{2}$ -paĝo, 16fr.; por $\frac{1}{4}$ -paĝo, 9fr.; kaj tiuj, kiuj deziras fari anoncojn estas petataj skribi antaŭ la 15a de Junio al La Trio.

Tiuj, kiuj deziras ekspozicii ian specialaĵon, devas sendi detalojn antaŭ Junio 15, kaj ekspedi la elmontrataĵojn antaŭ Junio 30—krom pereemaĵoj.

Laŭ la anohco farita lastan monaton, *Triano* Mudie konsentis prezidi la Londonajn post-kongresajn aranĝojn. Li fondis diversajn komitatojn por klopodi pri "Loĝado kaj Gastado," "Dimanĉo mateno kaj posttagmezo," "Muzeoj kaj Vidindaĵoj," "Fervojaj Ekskursoj" kaj "Vespera Koncerto." Esperantistoj do povos esti certaj, ke iliaj Londonaj samideanoj celos konduki ilin en la plej interesajn lokojn inter Aŭgusto 17 kaj 27.

La ĝenerala plano ĝis nun aranĝita estas:—

Dimanĉo, Aŭgusto 18.—Diversaj preĝejoj, Botanikaj kaj Zoologiaj Ĝardenoj, k.t.p.

Lundo kaj Mardo.—Kondukataj vizitoj kaj veturoj al muzeoj, pentraĵaroj, k.t.p.

Lundo Vespero.—Koncerto kaj teatra ludo, por helpi Londonan propagandon.

Merkredo, Aŭgusto 21, ĝis Mardo, Aŭgusto 27.—Kelktagaj ekskursoj en diversajn interesajn regionojn de Anglujo. Ili daŭros ĝis la elĉerpigo de la rabatoj fervojaj.

La detalojn de ĉi tiuj ekskursoj ni poste donos al tiuj, kiuj sendis enmetitan aliĝilon.

Tiuj, kiuj frue respondos, faros grandan servon.

LA TRIO.

DONACINTOJ.—N. P. Evstiféieff, £2 7s. 8d.; F. ino. Hallifax, £1; W. B., 2s.; A. C., 1s.; J. T., 1s. Kune, £3 11s. 8d.

La Trio por La Tria now ask Esperantists, who are coming to the Congress, kindly to send in, as early as possible, the enclosed form, with information as to their requirements during the Congress week.

These particulars should be sent *Triano* H. B. Mudie, Kongreso, 2, *King's Parade*, Cambridge, England.

Precise replies to the questions there set forth will facilitate organisation on social lines, and should any Congress-member desire to have rooms near any particular friend, he can inform us, and we will do our best to meet his wishes.

Early applicants will be located near the centre of the town, where meetings and festivals will take place. Later applicants will have to be located further off, if, as we are practically certain, the number of members be very large.

We are already preparing the *Kongresa Libro*, and have fixed the tariff for advertisements at £2 for one page, 12s. 6d. for half a page, 7s. 6d. for a quarter page; and intending advertisers are requested to apply to the TRIO before June 15.

Those who wish to exhibit any speciality must send particulars before June 15, and forward the articles before June 30, perishable goods excepted.

As announced last month, *Triano* Mudie has consented to preside over the London arrangements after the Congress. He has formed various committees to consider "Lodging and Hospitality," "Sunday Morning and Afternoon," "Museums and Attractions," "Railway Excursions," and "An Evening Concert."

Esperantists may therefore rest assured that their London friends will endeavour to take them to the most interesting spots between August 17 and 27.

The general plan, arranged to date, is:—

Sunday, August 18.—Various churches, Botanic and Zoological gardens, &c.

Monday and Tuesday.—Conducted visits and drives to museums, galleries, &c.

Monday Evening.—Concert and play, to help on London propaganda.

Wednesday, August 21, to Tuesday, August 27.—Several day excursions to various interesting parts of England. They will continue until the expiry of the railway concessions.

Details of these excursions will be subsequently supplied to those who send in the enclosed form.

EARLY APPLICATION WILL GREATLY ASSIST.

LA TRIO POR LA TRIA.

GUARANTEES RECEIVED MARCH 15 TO APRIL 14, 1907.—Brought forward, £1,515; H. H. Sir Sher Muhammad Khan, G.C.I.E., Diwan of Palanpur, £100; H. H. Muhammad Sher Khan Bahadur Babi, Nawab of Radhanpur, £100; Rev. T. S. Lindsay, £10; H. W. Southcombe, £10. Total, £1,735.

AN OPEN LETTER.

DEAR COMRADE IN ESPERANTO,—You are disturbed in your mind because of various things that have been said in the newspapers and elsewhere in disparagement of Esperanto. It is not that you personally waver in your belief, either in the perfect fitness of Esperanto for its appointed *role*, or in its ultimate success. But you fear that the effect of the opposition may be to shake the confidence of those who, through lack of competency to form an opinion, are ever ready to be led away by the last speaker, and also of those who, though competent, have not yet grasped the fundamental principles of our movement.

We who are labouring for Esperanto have neither time nor inclination for dealing largely in controversy, so great is the demand on our energies in supplying the daily needs of those who are co-operating with us by learning the language and introducing it to others. And yet we have reasons for the hope that is in us, and these reasons, this hope, we feel bound to communicate to others who have not yet devoted the same amount of careful thought to the manifold aspects of this important question.

The attitude of the Press towards Esperanto has undergone a marked change during the past few years. Hysterical laughter, contemptuous silence, pitying reference to our mental condition—these have for the most part been abandoned and have largely given place to honest, though often misguided, criticism; accurate, though sometimes grudging, reports of our successes; and in some cases thorough approval, conveyed in a friendly or a patronising way as the case may be. This change of tone is a reflection of the growing recognition in the public mind of the importance of the movement in favour of international speech. It is gratifying, but not unexpected; we knew from the first that ridicule would gradually die down, and we are equally aware that we have to face in the future, more and more as the age of ridicule declines, another form of opposition, more insidious than the first but alike doomed to ultimate failure.

This later form of opposition is carried on by people who have various ends in view, amongst whom are some who are probably actuated by a desire for notoriety; but some, on the other hand, are sincerely attached to the cause of International Language, though, in mistaken zeal, they overlook the obvious fact that the one essential factor of success is *unity*. Suppose that they could persuade a large section of the public that some other language is superior in some details to Esperanto, and suppose that they could by this means establish a serious rival in the field, the result would be adverse to the principle of unity and would probably ruin our common cause or else indefinitely delay its realisation.

But, fortunately for the hope of humanity, our opponents are divided among themselves. One advocates one system, and another, another. Nay,

more; some coquet with various schemes in turn, changing from one to another with bewildering rapidity, constant only to one principle—the determination to discredit Esperanto so far as they can. In this they are probably doing us good service by detaching from us our half-hearted adherents.

Esperanto at the present day stands for the principle of International Language. In this respect its position is similar to that of Volapük in 1886. But in other respects its position is different from that of Volapük in 1886. Esperanto has passed through the severe test of two international congresses and has emerged triumphant. It has proved itself perfectly and astonishingly suitable for its appointed *role*, in open debate, in private conversation, in concerts, theatricals, lectures, divine service, &c., &c. In congress it has been found to be of uniform pronunciation for all nationalities, melodious in sound, capable of being spoken with the greatest fluency, rapidity, and precision; and, out of congress, we daily find it used with perfect efficiency for every kind of use to which a written language can be put. Such was not Volapük. Its inherent defects were so glaring that its adherents unanimously demanded its revision; but they disagreed so radically as to the nature of the revision that their dissensions brought about its downfall. This cannot happen with Esperanto, for it is one of our fundamental principles, officially laid down by the declaration of Boulogne, that, while we gladly welcome development by means of gradual addition of useful elements and consequent obsolescence of the useless, we will tolerate no change, not even the smallest, in the existing foundation of our language.

It is not true, as has been suggested by some of our opponents, that Dr. Zamenhof, the founder of Esperanto, wishes to introduce any improvements in the language, other than through the channel of natural development indicated above. The Doctor is himself the staunchest upholder of the principle of inviolability just referred to. It is, however, true that in the year 1894, six and a half years after the publication of the first book, owing to the slowness with which the Esperanto language was making progress and constant importunity on the part of certain ill-advised followers, who seemed incapable of understanding the good points of his language, he did express his willingness to introduce certain radical changes in the language, and among these was the abolition of the oblique, or accusative case. This was not by way of improvement of the language, as a language, but was intended as a concession to the indifferent, with the practical object of securing the wider adoption of the language. The opinion of all Esperantists was invited, and as a result of the voting, the irrevocable decision was made that the language was not to undergo any radical change whatever. To this decision the Doctor has ever since adhered, and the principle was confirmed by the unanimous vote of the Congress of 1905. The proposals made in 1894 are therefore of historical interest only. They have no bearing on the present-day politics of Esperanto.

In a future letter, or in the "Answers" columns of THE BRITISH ESPERANTIST, I hope to deal in detail with certain points of the language which some of our opponents deem unnecessary or harmful.—Yours very truly,

ALFRED E. WACKRILL.

CHRONICLE.

Birmingham.—At the annual dinner of the Cosmopolitan Club, which took place at the Grand Hotel on March 16, there assembled a large and distinguished company under the presidency of Mr. H. C. Field. In acknowledging the toast of "The Club," submitted by the Rt. Hon. Jesse Collings, M.P., Dr. Lloyd Owen spoke in Esperanto and *inter alia* pleaded for greater attention to Esperanto, pointing out that it had great value not only in furthering the interests of peace and in the realisation of the conception of the brotherhood of man, but in assisting man's material progress. During the evening Sir Oliver Lodge, remarking that we all must agree that a fruitful cause of disputes and misunderstandings was ignorance of each other's language, stated that he was not surprised that an effort had been made to invent or construct an artificial language. Esperanto, he added, was an interesting experiment, and the result would be watched with great interest.

As showing the trend of public opinion in this important commercial city, we would mention the long and very appreciative article on Esperanto which appeared in *The Birmingham Daily Mail* of April 17.

West Norwood.—All the members of the class conducted by Mr. J. Blaikie during the winter months have successfully passed the elementary examination, and are now zealously practising conversational Esperanto in preparation for the coming Congress.

Bristol.—On Saturday, March 23, in *The Bristol Weekly Mercury*, appeared the first of a series of weekly articles printed in Esperanto. The Bristol group are to be congratulated on their success with the editor of this important journal, for there is no room for doubt concerning the great value to be attached to such recognition of our language by the important section of the Press of the country. The group now possess a splendid medium for propaganda and a ready means of imparting information concerning the coming Congress to a very large body of readers. It is good also to learn that in the near future the articles will be printed with the distinctive Esperanto type.

North London Polytechnic.—The members of the class conducted by Mr. G. L. Browne held a very successful social on March 21. Their admirable programme of Esperanto songs and choruses presented a striking proof of the adaptability of our language to a musical setting, thanks to the kindly help of their talented visitors, Miss Ad. Schafer, Mr. M. C. Butler, L.R.A.M., and Mr. Meulen, to whom the thanks of the class members and their friends were most warmly accorded.

Battersea.—The group secretary announces that the official meetings occur on the first Thursday in each month at the Central Library, Lavender-hill, when further less formal meetings are arranged. Each Sunday morning members of the group meet at the bandstand, Battersea Park, for conversational exercise exclusively in Esperanto.

Leeds.—We are asked to mention that the Saturday afternoon rambles of the group members have been resumed; meeting place, the City Square, 2.30 p.m.; also that they will be pleased to arrange occasional outdoor meetings with other groups during the summer. At a lecture to the members on April 12—"A Tour in the Alps," delivered entirely in Esperanto after only

three months' study of the language—Mr. Mason, of the Polyglot Club, strikingly evidenced the facility and rapidity with which Esperanto may be acquired and adapted, not only to the interesting facts embodied in the lecture, but also to the anecdotes and jokes with which it was enlivened, and which the audience readily followed and enjoyed.

Glasgow.—The annual business meeting took place on March 25, when the new office-bearers were selected. Mr. J. C. Scott was re-elected president, Mr. W. Arthur Kerr, C.E., vice-president, Mr. R. J. McLaren secretary, Mr. Wm. Toner treasurer, and Mr. W. R. Hall librarian. The committee has been increased to five, and their esteemed ex-president, Dr. C. Fred Pollock, has consented to form one of the number. Summer meetings, the first of which, on April 8, with an attendance of twenty, was very encouraging, have been arranged at Stuart Cranston's Tea Rooms, Buchanan-street, each Monday evening, 6 to 7 o'clock, and all visitors to Glasgow interested in the movement are cordially invited. *La Dua Skota Kongreso* has now been fixed for Linlithgow, on June 1, and the secretaries of the Glasgow and Edinburgh groups are busy with the preliminary arrangements. A very satisfactory winter's work has been completed, for, apart from the success of their president and secretary in passing the B.E.A. advanced examination, a number of members have passed the preliminary examination, and no less than nine have entered for that of the London Chamber of Commerce.

Deal.—On Easter Monday the gathering of Esperantists for a ramble in the woods and fields, followed by a social tea, which has now become an annual institution in East Kent, afforded a most enjoyable afternoon and evening to members of the Deal, Dover and Ashford Clubs. It is proposed to organise a similar gathering for the afternoon of Whit Sunday. On Whit Monday members of the club will join in the reception at Folkestone and Dover of the excursionists from Calais, Boulogne, &c., whose intended visit has already been announced in this journal. It is hoped that *samideanoj* from London and other parts will be attracted to the Kentish coast on this occasion, and that these will also take part in the Sunday afternoon gathering. Any who propose to do so are requested to send a postcard at once to Mr. C. E. Cowper, president of the Deal Esperanto Club, 8, *Sandown-terrace, Deal*, who will be happy to send them particulars when definite arrangements are completed.

Batley.—Thanks to the efforts of the old scholars of Batley School a group is now being formed in the town, while at the school there is a small but earnest class of students who meet on Wednesdays after school hours. There should thus be no lack in the future of new strength for the town group, composed of just those virile elements of which Esperanto stands much in need.

Newcastle.—The secretary reports encouraging increase in the membership, and states that six members of his group, together with five of the branch group at Whitley Bay, have entered for the Chamber of Commerce Examination. The advanced class, undertaking the translation of an interesting pamphlet on the labour question, finds in the task excellent conversational exercise, as well as the means of acquiring good style in the written composition. This method of raising discussion among the members on point of style and grammar of the language has much to recommend it.

Blackpool.—We have noted with interest and pleasure during the past few months an excellent series of articles in *The Blackpool Gazette-News* from the pen of our active propagandist, Mr. Edward Metcalfe, M.A. (Oxon.), and there is no room for doubt that his forceful reasoning in favour of Esperanto as the international language, together with a clear and interesting demonstration of its simplicity and ease of acquirement, will do much towards arousing interest among the numerous readers of the *Gazette*, and moreover, enable the town group and that of Lytham to secure fresh adherents.

Leicester.—A special meeting of this society was held on Monday, April 8, to arrange the programme for the summer meetings. It was decided to hold a meeting at Winn's Café, Market-place, on the second Tuesday in the month, at 7.45, until August. Mr. S. Scattergood, headmaster of St. John the Baptist Schools, Clarendon-park-road, has kindly placed a room in his schools at the disposal of the society. A class will be held there every Tuesday evening, at 7.45, except on the second Tuesday of the month. A test examination will be held at the monthly meeting May 14, and an examination for preliminary certificate on June 11. These examinations will be conducted by S-ro. F. Mugglestone, D.B.E.A.

Liverpool.—Classes and club meetings continue to be held, and several new members have been enrolled this month. Debates, entirely in Esperanto, are a means employed to encourage club members to put into practice their acquired knowledge of the language. One subject, "The Channel Tunnel," roused keen interest. On April 3, Mr. James Dow, vice-president of the club, delivered a lecture at the Mosque. An examination of candidates from Mr. W. Village's class for the Preliminary Certificate was held at Rosenau, Knotty Ash, on April 26. Results will be announced in due course. On May 7, in the University, an examination will be held for the Preliminary and Advanced Certificates. Those desirous of sitting for either examination should communicate immediately with Miss M. L. Jones, 44, Church-road, Stanley. Excursions are being arranged, in which it is hoped Esperantists from other centres may be able to share.

Vickerstown.—On Thursday evening, April 18, the society here brought to a close an interesting and successful session. The usual routine was departed from, and instead an interesting speech was given by Mr. J. Milner, who has been the society's teacher since its commencement in September, 1906. The speech was entirely in Esperanto, and it is pleasing to note that the majority of the members understood it perfectly, which reflects much credit upon the teacher, who has devoted so much of his time to the interests of the society. Many of the members are already corresponding with Esperantists in other lands. Perhaps the most important part of the proceedings was a unanimous resolution to the effect that the educational authorities of Barrow be asked to adopt the language in the Vickerstown and Barrow evening continuation schools. It was also agreed that a series of rambles be inaugurated during the summer, to keep members of the society in touch with each other. A hearty vote of thanks was tendered to Mr. Milner for his services, and the meeting terminated by singing "Auld Lang Syne" in Esperanto.

London.—At the headquarters of the London Esperanto Club committees are regularly held every Friday evening in order to make arrangements for our expected guests after the Cambridge Congress. The Imperial Institute will probably be secured for a big public reception of Dr. Zamenhof. A guide-book to London is being prepared, and arrangements discussed as to housing, sight-seeing, shopping, &c. Will representatives from the other London groups come to *St. Bride Institute, Fleet-street*, as often as possible, or send suggestions to Mr. H. B. Mudie, who is general chairman of committees, addressing him either at the *offices of the B.E.A.* or at 14, *Norfolk-street, Strand*?

The North London Esperantists are desirous of arranging a meeting at the Alexandra Palace on Saturday, June 15. All *samideanoj* and friends are invited, and it is hoped that all those who can possibly do so will be present. It is proposed to meet on the terrace in front of the Palace at 3 to 3.30. Tea will be arranged for at 1s. each, probably to be followed by a concert: entrance to the Palace is free, and it is easily accessible from all parts.

Further particulars will be announced in next month's journal, but all those proposing to be present, and to take tea, are asked to send a postcard to the secretary, C. E. Lock, D.B.E.A., 56, *Beverbrook-road, Tufnell-park, N.*, in order that a suitable room can be engaged.

COMMITTEE.

Mr. G. L. Brown, D.B.E.A., 45, *Croftdown-road, Highgate-road, N.W.*

Mr. M. C. Butler, D.B.E.A., 18, *Leigh-road, High-bury, N.*

Miss M. R. Henningson, B.E.A., 41, *Burghley-road, N.W.*

Miss M. Mitchell, 65, *Marquess-road, Canonbury, N.*

London Chamber of Commerce Examination, May, 1907.—Secretaries of local groups who are sending candidates for the above examination are reminded that they must provide an examiner for the *viva voce* portion of the examination. Secretaries who require information should write at once to J. Town, Esq., Education Department, London Chamber of Commerce, *Oxford-court, Cannon-street, E.C.*

WHITSUNTIDE AT THE KENTISH COAST.

The visit to Folkestone and Dover, on Whit Monday, organised by the Calais Club, already announced in our pages, will probably prove an attraction to some members of the London and suburban clubs. Mr. Cowper, the president of the Deal Club, proposes to organise a country gathering of Esperantists, within a short distance of Folkestone and Dover, for the afternoon of Whit Sunday, and requests us to call attention to the announcement which will be found in the columns of our "Chronicle," in the paragraph relating to Deal. Just as we are going to press, Mr. J. M. Finez writes to say that the Mayor of Folkestone has granted the use of the Town Hall for the Whit Monday meeting. The reception will, therefore, be held there, and visitors are requested to note the hour—10 o'clock.

RECENT LECTURES.

March 15.—CHESTER, Caledonian Association. Mr. J. McKinlay, president of group here. Chairman, Mr. Wm. Ferguson. Keen interest was aroused and many questions asked.

March 25.—STOKE NEWINGTON, Rectory-road Congregational Church. Dr. J. C. O'Connor, M.A. Chairman, Rev. Fleming Williams. About 60 present. Class formed by Miss Darby, 55, Benthall-road, Stoke Newington.

March 30.—GRIMSBY, United Lodge Session of Good Templars. Mr. P. H. Shepherd. A discussion showed the necessity for such a language in Good Templary, seeing that at their Supreme Court almost every language spoken throughout the world was used.

March 31.—MATLOCK, before 300 Clarionettes. Mr. F. L. G. Maréchal, B.A. Chairman, Mr. Laycock.

April 2.—CAMBORNE, before the Wesley Guild. Mr. Charles Davis, L.C.P. The lecture was illustrated by limelight views. Chairman, Mr. R. A. Thomas.

April 3.—LIVERPOOL, The Mosque. Mr. Jas. M. Dow. Chairman, His Excellency Sheikh Abdullah Quilliam Bey, LL.D., Sheik ul Islam of the British Isles.

April 8.—EDINBURGH, Mr. J. M. Warden, F.F.A., F.B.E.A., before the Royal Scottish Society of Arts, an important scientific body founded 1820, the President, Mr. T. Hudson Beare, B.A., B.Sc. (Professor of Engineering in Edinburgh University), in the chair. Large attendance; much interest evoked. Lecture will appear in the Society's "Transactions."

April 22.—DARLINGTON, in the large hall of the Technical College, by Professor Christen, of Whitley Bay. Principal W. A. Spafford, of the Training College, presided. There was a large and interested audience. At the conclusion seventy-eight students entered their names for the week's course of lessons to be held in the College three times a day.

THE ANNUAL CONFERENCE.

The Conference, held in the afternoon preceding the annual general meeting last year, having proved an undoubted success, it was decided by the Council that such a Conference should be held annually. As before, the proceedings on Monday, June 10, will consist of the reading of papers, followed by discussion, entirely in Esperanto. The place and hour will be announced in our June issue; also the name of the restaurant selected for a social meal between the afternoon conference and the evening meeting. It is hoped that members of country groups will avail themselves of the opportunity.

Any members who will undertake to read papers on any subject of general interest to Esperantists, are requested to communicate with Mr. C. E. Cowper, 8, Sandown-terrace, Deal, who will also be glad to hear from any who would like to utilise the week-end by taking part in any of the following proposals:—

(1) A social meal at a restaurant on the preceding Saturday evening, June 8.

(2) A visit to Richmond, Kew Gardens, or Hampton Court, on the Sunday afternoon.

(3) A visit to the Royal Academy on the Monday morning.

GRAND PROPAGANDA CONCERT IN LONDON.

One of the largest meetings of Esperantists ever held in London took place at Clapham Junction on Thursday, April 11, when eight hundred people attended at Munt's Hall. The concert, which was organised by Mr. George Cox, a well-known local Esperantist and one of the earliest members of the London Esperanto Club, was held for the purpose of drawing attention to Esperanto and the coming Congress at Cambridge. The concert and speeches were in Esperanto and English. Dr. Cunningham, M.A. (Cantab.), who travelled especially from Paris to be present, consented to act as chairman. He was supported by Dr. Kimmins, Chief Inspector of L.C.C. Schools, Mr. Bolingbroke Mudie, General Cox, Mr. D. H. Lambert, B.A., and other prominent Esperantists.

The orchestral part of the concert was very ably rendered by the Wandsworth Technical Institute Orchestra, under the direction of Mr. Maskel Hardy. The choruses, "En la Mondon" and "La Celo Esperanta," were sung by the whole meeting. A pleasant feature of the meeting was the rendering of "La Kara Hejmlando" (The Old Folks at Home) by a choir of boys from the Honeywell-road Higher Grade School, under the direction of Mr. George Cox, the translator of the song. This item was very deservedly encored. A beautiful solo setting of "La Espero," composed by Miss Schafer, was sung by her; Mrs. Bolingbroke Mudie gave two Esperanto solos, and Mr. Lambert recited "Ĉu lerni aŭ ne lerni Esperanton." Perhaps the most useful propaganda item was a short speech in Esperanto, by Mr. Bendix, a Dane, who could not speak English, and whose speech was therefore translated by Mr. Bolingbroke Mudie. Thanks are due to Miss Kathleen Cadwell, Mr. Wallace Jones, Mr. Butler, and others who helped. The actual present result is the immediate formation of a class of sixty-five members, and we cannot say too much of the devotion and splendid organisation of Mr. George Cox, who bore the whole expense of the costly meeting and devoted his week's holiday to it.—F. W. G.

KLASIKAĴO.

Knabo renkontis virinon, kiu sekvas azenojn.
 "Patrino de azenoj," la knabo diris, "bonan tagon."

"Bonan tagon, mia filo," respondis ŝi.

J. A. G.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

NEW MEMBERS.

JAMES FORD, ALEXANDER EASSON, MISS E. D. DEANS, CHARLES J. MACGREGOR, MISS A. B. MACKENZIE, JAMES ROBBIE, JOHN DISHART, MISS BESSIE DISHART, MISS ALICE L. D. MAXTON, MISS MAY D. MCNEILLIE, MISS AGNES A. ADAM, *Edinburgh*; W. H. FAULKNER, *Nutfield*; H. LAWLESS, *London*; THOMAS McMEEKIN, *Alva, N.B.*; JOSEPH HADALL, *Blackpool*; C. THOMPSON, *Clapton, N.E.*; MISS REBECCA C. THOMAS, *Hampstead, N.W.*; BENJ. F. WHITE, *Glasgow*; ROBERTO GRAHAM, *Porto Rico*; GEORGE STEVENSON, *London, S.W.*; JAS. C. WILSON, *Harrow*; REV. ROBERT BOYD, *Tenterden*; REV. A. LUKYN WILLIAMS, M.A., B.D., *Royston*.

NEW FELLOW.

ARNOLD CHRISTEN, *Newcastle*.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

(*Atesto pri Kapableco.*)

*A. C. BOORMAN, *High Wycombe*; *MISS A. M. BARTHOLEMEW, *Royston, Herts*; *E. S. CAMPLING, *Hertford*; *R. J. McLAREN, *Glasgow*; T. HUDSON, *Leeds*.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

MISS F. E. RUSSELL, *West Norwood*; F. THISTLETHWAITE, J. W. HARRISON, *GEO. PICKUP, *J. H. BARNES, *W. B. CURRIE, R. DRIVER, MISS N. IRELAND, *J. W. HARTLEY, *LOUIS HARTLEY, *Burnley*; MISS A. HAMEL, *Nottingham*; MISS J. DALGLISH, MISS A. L. LOWNDES, MISS E. FISHER, *R. ARMSTRONG, *W. TONER, *A. LEIPER, A. RUNCIMAN, DR. D. H. MACPHAIL, W. R. HALL, B. F. WHITE, *Glasgow*; MISS L. M. ALLAN, *Lenzie*; *STAFF-SURGEON J. C. G. REED, R.N., *H.M.S. Vulcan*.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

B.E.A. COUNCIL MEETING.

April 8, 1907.

Present:—Miss Lawrence and Messrs. Bullen, Chatterton, Clegg, Eagle, Lambert, Marshall, Millidge, Mudie, Nicholl, Phillimore, and Southcombe.

Formal business, such as receiving the usual reports from the sub-committees, was first of all disposed of. The book sales showed a slight falling-off, such as might be expected at this time of the year, but the examinations passed revealed a rich harvest from the past winter's work. The Examinations Committee submitted a scheme of an elementary examination by post. The fee for pupils will be 5s. The scheme was approved and the expense of printing the papers was authorised.

Owing to the ever-increasing amount of translations and original articles sent us for publication, it was decided to elect a special Censor Committee for the examination of same.

The drafts of the annual circular and ballot lists were examined and completed, and they were ordered to be printed and circulated.

At the request of the Esperanto Club at Copenhagen, it was decided to make a donation of a small parcel of books, magazines, &c., for the Esperanto stall in the coming exhibition in that town.

All the other items discussed concerned the internal management of the Association's business, and revealed an ever-increasing interest in Esperanto, with a future full of promise of great things. The Council rose at a late hour of the night, after which an informal meeting was held in connection with a most interesting scheme of propaganda, preliminary particulars of which will be found on another page.

S. N.

ESPERANTO SOCIETY OF INDIA.

The annual meeting of the above Society recently took place at the rooms of the Asiatic Society of Bengal. In the unavoidable absence of Mr. J. C. E. Branson, the President, owing to illness, Mr. C. S. Middlemiss took the chair. The Honorary Secretary read a report on the work of the Society during the year 1906, and presented a statement of the accounts. A discussion ensued as to the best means of increasing knowledge of the language Esperanto throughout India, but especially in Calcutta. It was decided to secure a suitable room for the headquarters, where lectures, &c., can be given, and a stock of Esperanto books and magazines may be kept for reference and perusal. The report of the Librarian showed a large quantity of books had been sold, amounting to nearly Rs. 600.

Messrs. Vredenburg and Pilgrim were appointed as delegates to represent the Society at the Esperanto Congress to be held at Cambridge, England, this year, from August 12 to 17.

The officers, with the following exceptions, were re-elected for the ensuing year:—Mr. C. A. Cuttriss replaces Mr. Simper as Honorary Librarian and Mr. W. L. Bailey takes the place of Mr. R. R. Simpson as member of the Committee. The meeting concluded with a vote of thanks to the Asiatic Society for the use of the room.—From *Indian Daily News*.

Mr. Felix Moscheles sends us the following:—

A delightful soirée was given by the Esperantists in Paris last week. A varied programme had attracted both the faithful and the unconverted. Excellent music and amusing interludes were followed by a comedy, *English as She is Spoken*, in which the versatile M. Gaston Moch, who had translated it into Esperanto, showed himself in a new light as a capital comic actor. The little piece, by Tristan Bernard, is a favourite at the Théâtre Français, and was much applauded lately by an English audience in London. Amongst the very appreciative audience were General and Madame Sébert, M. and Madame de Méné, M. and Madame Bourlet, and many other prominent Esperantists. Prince Roland Bonaparte, the scientist and geographer, was evidently much interested in the new language. M. Moch impersonated Eugène, an individual who is down on his luck and out at elbows, and who, under the false pretence of speaking several languages, and more especially English, of which he does not know a word, has obtained a post as an interpreter in a small hotel. He looked the part to perfection, and made the most of every situation, whilst the bulk of the audience, evidently quite at home in *Esperantistujo*, took every point, and contributed a running accompaniment of laughter and applause.

ALILANDAJ SCIIGOJ.

Brazilujo.—Dank' al penadoj de Sinjoro Deputato Medeiros e Albuquerque, unua prezidanto de la Brazila Klubo "Esperanto," la Ministro de Publikaj Laboroj permesis, ke oni transsendu la telegramojn esperante skribitajn, kiel klaran lingvaĵon. Por bone kompreni tiun decidon kaj ĝian profiton por nia kaŭzo, oni devas diri, ke la brazilaj telegramoj povas esti skribitaj *klare*, t.e. portugale, hispane, france, angle, germane kaj itale, aŭ *malklare*, t.e. en ĉiuj aliaj lingvoj. Laŭ la decido de Lia Ministra Moŝto, Esperanto estas enskribita en la unua kategorio. Ĉiuj Esperantistoj devas klopodi por ricevi el la registaro sia nacia tiujn decidojn.—EVERARDO BACKHEUSER.

Toronto, Kanado.—La unua ĉiujara festeno de la ĉi-tiea klubo fariĝis la 21an de Marto en la Kafejo *St. Charles*. Ĉirkaŭ kvindek entuziasmaj Esperantistoj ĉeestis kaj, malgraŭ tio, ke la plimulto de la membroj komencis la lernadon de la lingvo nur en la pasinta Novembro, la paroladoj, ĉiuj en la internacia lingvo, estis plene komprenataj de ĉiuj. La eksiganta prezidanto, Sinjoro Gordon Thompson, parolis tre esperplene pri la estonto de la movado kaj sciigis, ke la klubo intencas eldoni ĉiumonatan gazeton esperantan en la venonta aŭtuno.

La Svisa Esperanta Societo, kunveninta je la nombro de pli ol 150 anoj, la 1an de Aprilo (Pasklundo) en Neuchâtel, decidis la aranĝon de Ekzamenoj por Esperanto (Atesto pri lernado kaj Supera Diplomo); estas elektitaj kiel Ekzamena Komitato la S-roj. Schneeberger, Privat, Wenger, Hodler, Herz, Lehner. Pri energia persona Propagando raportis Schmid el Bern; pri Konsulejoj, Waltisbühl el Zürich (estas jam 12 konsulejoj en Svisujo). Mallet el Lausanne proponis la kreon de Svisa Centra Konsulejo kaj la komitato ricevis la taskon fari definitivan projekton pri tio ĉe la aŭtuna ĝenerala kunveno de la societo, okazonta en la landa ĉefurbo Bern. Post tre detala raporto de la centra kasisto Feierabend el Bern pri la 3-a Kongreso, la kunveno decidis sendi oficialan delegiton Kembrigon, kiun kiel eble plej multaj samideanoj akompanos. Renard, redaktoro de l' *SVISA ESPERO*, klarigis al la kunveno la Delmas'ajn bildojn, kiujn la eldonisto afable metis je la dispo de la societo, kaj rusa gasto, S-ro. Evstifeieff oferis al la SES verkotan broŝuron enhavantan la Esperantan artikolon el la svisaj gazetoj. René de Saussure, nia 2-a vicprezidanto, raportis pri la graveco de l' "Internacia Scienca Oficejo," en enevo, kaj tre rekomendis ĝin al la atento de la samlandanoj pro la honoro farita al nia lando per ĝia estadejo. Inter la multaj tostoj dum la festeno ni precipe aplaudis la simpatiajn parolojn de S-ro. Zamenhof, filo de nia kara majstro, medicina studento en Lausanne; ankaŭ la belajn vortojn de S-ro. Evstifeieff, kiu tre poezie komparis la reciproke pacamon de la diverslingvaj svisoj kun la dezirinda pacamo inter la eŭropaj ŝtatoj. Specialan plezuron efikis simpatia telegramo de nia majstro.

Novaj grupoj fondiĝis en Baden (laborista), Begnins, Morges, Trogen, Yverdon, Zürich (socialista). Ĉiuj gravaj svisaj gazetoj raportis favorege pri la kunveno kaj la Esperanta movado en nia lando. Ni estas en certa kaj rapida antaŭenmarŝado! F. S.

Ameriko.—Membro de nia Asocio loĝanta en Ponce, Porto Rico, skribas ke li devas viziti Anglujojn ĉirkaŭ la fino de Junio kaj restos tie ĉi ĝis la fermiĝo de la Tria Kongreso. Li deziras renkonti sinjoron aŭ sinjorinon, kiu bone scias kaj parolas Esperanton kaj kiu konsentos esti lia akompananto dum la daŭro de lia vizito en Londono. Aferoj ankaŭ kondukos la vizitonton en diversajn partojn de Britujo, kien li deziras iri ĉiam kun kunulo. Li diras, ke li pagos ĉiujn elspezojn, kaj faros rekompencan laŭ interkonsento. Se iu el niaj legantoj ŝatas akcepti la kondiĉojn, li aŭ ŝi bonvolu tuj scigi tion al la Sek., B.E.A., samtempe sendante plenajn detalojn rilate la postulatan kapablecon.

Milano.—La afero Esperanta en tiu ĉi granda urbo iras rapidege antaŭen dank' al la agado de Prof. ino. R. Junck, kiu paroladas kaj instruas en multaj societoj. Nun ŝi vizitis la prezidanton de la "Touring Club," Itala, S-ro. Johnson, kiu tre afable promesis okupi sin pri tio. Certe oni konvinkiĝos pri la utileco de lingvo internacia en societo tiel multesignifa, kiu, krom tio, pretigas ekspozicion.

DIVERSAĴOJ.

Copy of an advertisement by the Richmond Gas Stove and Meter Company, Ltd., 132, Queen Victoria-street, London, E.C. The advertisement covers one-half of page 636 in *The Journal of Gas Lighting, Water Supply, &c.*, March 5, 1907.

ESPERANTO.

ESPERANTO.

Esperanto eble fariĝos la lingvo internacia de la mondo; kaj, por provizi por nia mondlarga komerco, ni pripensas pri la utileco de Katalogoj, Prezaroj, k.t.p., esperante.

ENGLISH.

Esperanto may become the International Language of the World, and to cater for our world-wide trade we are considering the desirability of issuing Catalogues, Price Lists, &c., in Esperanto.

* * * *

Rhosllanerchrugog Chair Elsteddfod.—At this meeting, to be held on July 1 next, two prizes will be offered for excellence in Esperanto—No. 12, a prize of £1 for translation from English into Esperanto; and No. 43, of 5s., for conversation in Esperanto. Full particulars can be obtained from the secretaries, *Emrys House, Rhos, Ruabon, N. Wales.*

* * * *

Ni estas petataj sciigi, ke la Societo Esperantista en Glasgow ĉiam tre plezure akceptos la vizitojn de aligrupanoj kaj precipe de alilandaj amikoj. La kunveno estas: la Kafejo de *Stuart Cranston, Buchanan-street*, ĉiulundon vespere, je la 6—7 horo.

* * * *

Sendante al vi la Martan numeron de *SOCIA REVUO*, mi kun plezuro sciigas, ke la Administracio de la gazeto, cedante al la petoj de la anglaj socialistoj, promesis, ke de la Aprila numero la desegnaĵo sur la kovrilo estos anstataŭigata per aliaj. Esperinde la britaj Esperantistoj montros sian ŝaton pri tio ĉi en maniero praktika.—W. W. PADFIELD.

INTERNACIA ESPERANTISTA PROPAGANDEJO.

La laboro kaŭzita de la eldono kaj disvastigado de miaj ŝLOSILOJ tiom pliiĝis kaj kreskis, ke mi jam ne estas kapabla plenumi ĝin sola.

Por doni malgrandan ideon pri la kreskado eble sufiĉas diri, ke dum la pasinta jaro miaj presistoj ricevis la sumon de 16,000 frankoj, kaj ke la valoro de la provizo da ŝlosiloj kaj de la nepagitaj ŝuldoj reprezentas sumon de preskaŭ 10,000 frankoj, kiu sumo kredeble duobligos en la nuna jaro, ĉar estos eldonataj 6 novaj ŝLOSILOJ.

Por daŭrigi la eldonadon de tiuj ĉi propagandiloj en ĉiuj lingvoj, kaj por certigi la sendependecon de la entrepreno, kaj ke ĝi servu nur al la propagando, ne celante mongajnon, mi formis, sub la nomo

Internacia Esperantista Propagandejo,

komitaton el la sekvantaj sep anglaj Esperantistoj:—

S-ro. James Blaikie, M.A. (Cantab.),

Major-Generalo George Cox, B.A. (Cantab.),

S-roj. H. F. Höveler (*E. Ĉefeĉ*),

E. L. Kearney, M.A. (Cantab.),

E. A. Millidge, *ĉefredaktoro de The British Esperantist*,

H. Bolingbroke Mudie, *ano de la organizanta Trio por la Kongreso en Cambridge*,

S. Nicholl, *honora sekretario de la Brita Esperantista Asocio*,

sub la estreco de Major-Generalo Cox; kaj al tiu komitato mi transdonis ĉiujn ĝis nun aperintajn propagandilojn, kune kun ĉiuj rajtoj kaj privilegioj.

La ĉefa celo de la propagandejo estos la eldono kaj disvendo de—

(1) PROPAGANDAJ ŜLOSILOJ enmetebraj en leterojn kaj pezantaj 5 gramojn, je la vendprezo de 5 centimoj.

(2) La samaj libretoj presitaj sur pli bona papero kaj kun ia aldono por pravigi pli altan prezon, kiu ebligas disvendadon per helpo de librovendistoj, je la vendprezo de 10 centimoj.

La kapitalo necesa por plukonduki la entreprenon tra almenaŭ tri jaroj estas garantiata kaj prunte donita de unu el la komitatanoj, kiu ankaŭ garantias la komitatanojn kontraŭ perdo.

Tiu ĉi komitato elektos kunhelpantan internacian konsilantaron po 3 konsilantoj de ĉiu lingvo.

La letera adreso de la komitato estos:—

INTERNACIA ESPERANTISTA PROPAGANDEJO,

Merton Abbey,

London, S.W.,

kaj mi petas ĉiujn Esperantistojn, ke de la 1^a de Majo ili direktu ĉiujn leterojn, mendojn kaj monsendojn al tiu ĉi adreso.

Mi faras uzon el tiu ĉi okazo por ripeti, ke la eldono de la ŜLOSILOJ estas ĝis nun grave malprofita kaj ne povas esti daŭrigata sen perdo almenaŭ por iom da tempo, ĝis la vendado de la 10-centima eldono espereble alportos malgrandan profiton por forpigi la malprofiton kaŭzitan de la eldono de pluaj novaj ŝlosiloj. Oni do maldaŭrigu skribi: "Mi estas preta fari tradukon en mian nacian lingvon, sed mi postulas havi parton de via profito," "Mi estas preta aldoni al mia gazeto viajn ŝlosilojn, se vi liveros ilin senpage," "Mi intencas uzi viajn ŝlosilojn por granda propaganda celo; estas necese, tamen, ke vi donu specialan rabaton," k.t.p.

Se ia nacio ne povas atendi ĝis kiam la komitato eldonos ŝlosilon en ĝia propra lingvo, mi persone estas preta pagi la sumon de 50 frankoj al la kosto de tia nova ŝlosilo, se iu Esperantisto volos entrepreni, li mem, ĝin eldoni. Mi havas nur unu kondiĉon, ke ĝi estu absolute sampeza kaj samenhava kiel la nunaj eldonoj, kaj ke la eldonistoj entreprenu vendi ilin afranke ĉien en la mondo po 3.50 frankoj por cento.

E. ĈEFEĈ.

KONSTANTA KOMITATO DE LA KONGRESOJ.

2A CIRKULERO.

Parizo, la 9an de Aprilo, 1907.

I.—TAGORDO DE LA TRIA KONGRESO.

La Konstanta Komitato de la Kongresoj petas la Esperantistojn kaj la societojn kaj grupojn, kiuj havas proponojn por fari, rilate al la temoj studotaj de la Tria Kongreso, ke ili volu skribi ilin al la Prezidanto de la Konstanta Komitato: (Esperantista Centra Oficejo, 51, rue de Clichy, Paris).

II.—SPECIALAJ KUNVENOJ.

Dum la Unua Kongreso okazis kelkaj kunvenoj de specialistoj; 23 da ili kunvenis dum la Dua Kongreso, kaj post tiam novaj specialistaj societoj fondiĝis.

Ĉar la plivastiĝo de tiu movado montras, pli bone ol iu alia fakto, la utilecon kaj samtempe la disvastiĝon de Esperanto, la organizantoj de la Tria Kongreso intencas favori ĝin, kiel eble plej multe. Specialaj ĉambroj estos, kiel en Ĝenevo, rezervataj por tiuj kunvenoj, kaj la posttagmezoj estos dediĉataj al ili.

La Prezidantoj de la specialistaj societoj, kiel ankaŭ la personoj kiuj intencas profiti la Kongreson, por fondi novajn tiajn societojn, estas petataj sin turni al la "Trio por la Tria," 13, Arundel-street, Strand, London, W.C., konigante al ĝi la proksimuman nombron de la ĉeestontoj, la nombron de la kunsidoj, kiujn ili intencas kunvoki, kaj la specialajn preparojn kiuj povus esti dezirataj, kiel ekzemple, la uzon de lanterno por projekcioj.

La Ĝenerala Sekretario de la
Konstanta Komitato de la Kongresoj:
GASTON MOCH.

POST LA KONGRESO.—GRAVA ALVOKO.

La ceteraj gazetoj bonvole kopiu.

Mi petas, ke la Esperantistoj, kiuj venos al la Kongreso en Cambridge, kaj kiuj poste vizitos Londonon, HELPU nin festi niajn postkongresajn tagojn en LONDONO. Tiuj, kiuj konsentas kanti aŭ deklami, k.t.p., bonvolu TUJ sendi, AL suba adreso, la nomon de tio, kion ili volas prezenti, tial ke ni povos aranĝi belan INTERNACIAN PROGRAMON. Ni poste sciigos tiujn, kies nomoj estas sur la programoj kaj ni esperas, ke neniu ofendiĝos, se ni ne povos trovi lokon por ĉiuj alsenditaj nomoj sur la programo.

Por la Komitato, AD. SEFER.

8, Gloucester-crescent, Regent's-park, London, N.W.

LIBRARO KAJ GAZETARO.

La Kontinuo.—Tiu ĉi estas la titolo de matematika verko de S-ro. Edward V. Huntington, profesoro ĉe *Harvard University*, Unuigitaj Ŝtatoj, kiu, kiel kelkaj el nia legantaro memoros, ĉeestis la Kongreson en Genevo. La celo de la verko estas doni sisteman, elementan raporton pri nuntempa teorio de la "kontinuo," teorio, kiu estas fundamento de la difino de neracionalaj nombroj, kaj ebligas rigoran traktadon de la sistemo de realaj nombroj de algebro. Tiu ĉi grava verko estas esperantigita, el la originala angla teksto, de S-ro. Raoul Bricard, aŭtoro de *Matematika Terminaro kaj Krestomatio*, kiu, en sia antaŭparolo, diras, ke S-ro. Huntington prezentis sub formo, kiu ŝajnas definitiva, la rezultatojn de serĉadoj fundamente gravaj, kiuj postulis multajn klopodojn de la plej eminentaj matematikistoj dum la fino de la dek-naŭa centjaro; ke lia verko, pro perfekta rigoreco, pro lerta kaj konciza redaktado, estas inda fariĝi klasika. En la fino de la traduko troviĝas tabelo de teknikaj terminoj kaj notoj, de la tradukinto, pri kelkaj lingvaj demandoj.—G. C.

Practical Business Letters in Esperanto.—This is a reprint of a recent book of commercial correspondence, together with an Esperanto translation made by Messrs. J. C. O'Connor and P. D. Hugon. In spite of a number of press errors and of careless rendering here and there, we heartily recommend this book to all who hope to use Esperanto in business. A comparison of the English and Esperanto texts heightens our admiration of the latter language, and makes us realise more than ever into what a vulgar slang our so-called "business correspondence style" has degenerated.—S. N.

Du Biletoj, Unuakta proza komedieto, de Florian, tradukita el la franca de H. J. Bulthuis kaj L. Touchebeuf.—Tiu ĉi malnova amuza komedieto de la 18a jarcento estas aparte taŭga por salona reprezentado. La personaro konsistas nur el tri aktoroj (du sinjoroj kaj unu sinjorino). Ĝi estas bone esperantigita, kaj ni rekomendas ĝin al nia legantaro.—G. C.

La Revuo (Aprilo).—Tiu ĉi estas tre interesa numero, tre inda je la studado de ĉiu esperantisto. Ĝi komenciĝas per "La Rabistoj," de Schiller, belege tradukita de nia majstro el la originala dramo; "Vivi," el la libro "Varias historias" de Machado de Assis, tradukita el la portugala lingvo de R. F. Geyer; "En la ĝardeno de la Muzoj," de Ivan Vazor, esperantigita el la bulgara lingvo de G. Atanasov; "Imenlago," de T. Storm, tradukita el la germana lingvo de A. Bader. Nekrologoj pri Giosué Carducci kaj Henri Moissan de L. Giambene kaj C. Bourlet. Ni forte atentigas nian legantaron al la "Respondoj," de D-ro. L. L. Zamenhof pri "La sufikso 'aĵ'"; "Duobla senco de kelkaj verboj"; "La sufikso 'ig' kun verbaj radikoj"; "Neniigi"; "La participa sufikso antaŭ verba finiĝo."—G. C.

Internacia Scienca Revuo (Marto). — Enhavo: Nekrologo pri D-ro. Emile Javal, de Generalo H. Sebert en kiu troviĝas fotografaĵo de la fama scienculo kaj Esperantisto, ankaŭ faksimilo de letero skribita de li post kiam li perdis la vidon; "La nervocidino," de Julien Meylan. La nervocidino estus alkalojdo eltirata

el la ŝelo de kreskaĵo nomata *gasu-basu*. La aŭtoro diras, ke li verkis tiun ĉi artikolon en la celo enkonduki en esperanton kelkajn vortojn specialajn al la dentarto. Sekvo kaj fino de "Diversa deveno de la tertremoj," de T. Tammasina; sekvo de "Bibliografio internacia," de J. Hanauer; "Bibliografiaj Analizoj"; "Notoj kaj informoj"; interesa korespondado "pri la teknikaj vortaroj," de C. Bourlet, J. Meazzini kaj W. Ŝmurlo; unua nomaro de anoj de la *Internacia Scienca Asocio Esperantista*. (Aprilo). — En tiu ĉi numero troviĝas, "Universala Kalendaro," de C. Bourlet; sekvo kaj fino de "Deveno de l' Speco ĉe Lepidopteroj," de P. A. H. Muschamp; sekvo kaj fino de "Projekto pri Internacia Atlaso de Erozio," de E. Chaix; sekvo kaj fino de "Evolucio de la Religia Ideo," de D-ro. Vallienne; "Periodaj Varioj de la Glaciejoj," el la 11a raporto de la *Internacia Komisiitaro* por la glaciejoj.—G. C.

Juna Esperantisto (Marto).—Enhavo: Daŭrigo de "Sinjoro Vento kaj Sinjorino Pluvo," de Paul de Musset; "La Stelo," fino de H. Wells; "La Ŝuo," el la hungara, de J. J. Süßmuth; "Sciuro kaj Papago," versaĵo, de V. Devjatnin; "Irante lernejon," dialogo.—G. C.

Esperanto (27 Feb-ro. and 12 Marto kaj 12 Aprilo).—En tiuj ĉi du numeroj troviĝas artikoloj pri "Esperanto kaj Komerco," "Granda Britujo," "Ni uzu Esperanton," "Sud-Ameriko"; en la felietono estas daŭrigata "La £1,000,000 Banka Bileto de Mark Twain, esperantigita de P. A. H. Muschamp.—G. C.

Foto-Revuo (Marto).—En tiu ĉi numero troviĝas artikoloj pri "Kolorfotografado," "Densigo kaj heligo de la fototipoj," "Metodoj de rivelado," "La ruinoj de la kastelo de l'Herm." (Aprilo).—Enhavo:—Interesa artikolo pri "La Telefotografado," kun diagramo, el *La Photographie*, de D-ro. Nievenglowski; daŭrigo de "Densigo kaj Heligo de la Fototipoj," de Karlo Verks; "La Korkaj Pinĉiloj"; Fotografa Turismo, "La Kastelo de la Grange-Bléneau." La aldono estas daŭrigo de "Nova Fotografa Vortareto," kiu nun atingis la literon S.—G. C.

Espero Pacifista (Decembro, 1906).—Enhavo: Nekrologa artikolo, de Gaston Moch, pri Elie Ducommun. "Pri malarmo: himeroj kaj realaĵoj," de G. Moch; "Militfaktoj kaj armadoj"; "Arbitracio internacia," "Pacifisma movado," "Internaciismo," "Esperantista movado."—G. C.

Esperantisten (Februaro). — Enhavo: Interesa artikolo de la redaktoro S-ro. P. Ahlberg, pri "La tria Kongreso de Esperanto"; "Esperanto en Nordo"; "La Morto," versaĵo de G. Fördnig, tradukita de Birjor Ström.—G. C.

The American Esperanto Journal (Marto).—Enhavo: Artikolo de la redaktoro en kiu li atentigas esperantistojn al la *Delegacio por la Elekto de Internacia Helpa Lingvo*, kaj konsilas, ke ili sciigu la ekzistadon de Esperanto al universitataj profesoroj, societoj komercaj kaj sciencaj, kaj al la redaktoroj de ĵurnaloj. Tiam sekvas artikolo klariganta la celon de la *Delegacio*, kaj priskribanta kiam kaj kiel ĝi estas fondita. Sub "Grammatical Explanations" (gramatikaj klarigoj) troviĝas kelkaj utilaj klarigoj pri la tradukado de la angla verbo "should," kaj pri la uzado de la akuzativo, aŭ "N-kazo," kiel la verkinto de la artikolo ĝin nomas.

(Aprilo).—Enhavo:—Priskribo de la urbo Cambridge kaj la najbara kamparo; “Jamaica kaj la Tertremo,” de P. S. Hill; “La Nudpieda Knabo,” de J. G. Whittier, versaĵo, bonege esperantigita de T. Hunter; daŭrigo de “La Viro Senpatruja,” de D-ro. E. E. Hale, tradukita de E. L. Robinson. En la respondoj al korespondantoj troviĝas kelke da utilaj klarigoj pri gramatikaj kaj aliaj demandoj. Ni ĝojas aŭdi, ke la Amerika ĵurnalaro dediĉadas multe da loko al la diskutado de Esperanto.—G. C.

Eŭo Esperantista (N-ro. 7a) (monata aldono de la “Eŭo” Berlino).—Versaĵo el “Faust,” de L. Meyer; “En Bavaruja Montaro,” turistaj babiloj de L. E. Meier; “Sub la Faldoj de nia Standardo,” versaĵo de E. Z. D’Her; anekdotoj, k.t.p.—G. C.

Tra La Mondo (Marto).—Interesa numero, en kiu estas daŭrigata “Internacia enketo pri Edukado,” de Th. Rousseau. Tiam sekvas tre interesa artikolo kun ses ilustraĵoj, pri La Aerveturado, de Marcel Finot; artikolo de E. Bacquet, pri la “Stabat” de Rossini; pri la urbo Rio-Janeiro, kun ilustraĵoj; “La Bulgara vilaĝa edziĝo,” de Leŭtenanto Silvestriev; sub artista kaj literatura vivado, troviĝas artikoloj pri Veresĉagin de N. Kabanov, Carducci de J. Meazzini; “Tertremo” de rusa aŭtoro Amfiteatrov, esperantigita de Leo Belmont, estas daŭrigata.—G. C.

Lingvo Internacia (Marto).—Enhavo: “Deveno de Faust,” el la rusa, de Vs. Lojko; “Filemon kaj Baŭcis,” eltiraĵo el traduko de Ovidiaj Metamorfozoj, de D-ro. Vallienne; “Malnova japana rakonto,” tradukita de D-ro. G. Chalot. Regularo de “La Barĉo.” “La Barĉo” estas la nomo de Pariza societo, kiu estas fondita antaŭ kelkaj monatoj, kaj konsistas nur el Esperantistoj kapablaj paroli Esperante. “Recepto por ciferaĵoj.” Sub tiu ĉi rubriko, S-ro. Evstiféieff respondas artikolon en *L’Ere Nouvelle*, de S-ro. Molenaar. S-ro. P. Corret donas liston da ĉirkaŭ 180 novaj vortoj en la dua eldono de la Espermana vortlibro kun tradukoj germana kaj franca, ankaŭ liston da 72 forigitaj kaj 20 ŝanĝitaj vortoj (Aprilo).—“Danĝera Iluzio.” Tiu ĉi estas grava artikolo de S-ro. de Beaufront, en kiu li refutas la iluzion, kiun havas kelkaj personoj, ke la internacia lingvo devus esti rekte komprenebla *sen vortaro kaj unuavide*. “Kunĉ,” de L. Descaves, tradukita de Leon Beau; “Koro-Doloro,” lertajrimoj de K. Myslik; “S-ro. Caudle Pruntedonis la Familian Ombrelon,” el la “Post-kuŝiĝaj Paroladoj de S-rino. Caudle,” de Douglas Jerrold, tradukita de A. Pride—“Pri la Verboj kun -igi.” Sub tiu ĉi rubriko troviĝas interesaj notoj pri la uzado de la sufikso -igi, de S-roj. Nieger, Hugon, Wills, Lengyel Pal kaj Corret. En la aldono komenciĝas “Akvo Dormanta” (scena el la Meksikana vivordo), de L. Biart, tradukita de Lotus.—G. C.

Belga Sonorilo (Aprilo).—Enhavo:—Daŭrigo de “Al la Internacia Helpanta Lingvo,” el *L’Indépendance Belge*, de Kom-to Lemaire. “Nepre Simpleco! Nepre Klareco!” Sub tiu ĉi titolo *La Belga Sonorilo* diras, ke ĝi penados ekzameni la bedaŭrindajn dirmanierojn enkondukitajn en la lingvon de Esperantistoj pli aŭ malpli spertaj; kiel ekzemplo ĝi diras, ke oni ofte legas: “estas necese fari tion,” kaj, ke, en tiu ĉi frazo, la adverbo “necese” devus esti “necesa.” Ni ne deziras certigi, ke la adjektivo “necesa” estas malĝusta, sed ni devas diri, ke D-ro. Zamenhof ordinare

uzas adverbon kiam la subjekto ne estas esprimita per substantivo aŭ pronomo. Tial, se tiu frazo estas “bedaŭrinda dirmaniero enkondukitaj en la lingvon,” nia majstro mem estas unu el la enkondukitaj.—G. C.

Ruslanda Esperantisto (Februaro).—Enhavo:—Daŭrigo de “Diversaĵoj pri Gramatiko de Esperanto,” de P. Kadik. Ni rekomendas tiun ĉi artikolon al tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras pli profunde studi la precizaĵojn de la konstruo de nia lingvo, kaj la delikatajn nuancojn de signifo, kiuj povas esti esprimataj per prefiksoj, sufiksoj kaj finiĝoj. “Fino de la ĉi tiu Mondo,” de Fedor Itraĥov, esperantigita de Jakov Lev.—G. C.

Japana Esperantisto (Febr. kaj Marto).—En tiuj ĉi du numeroj troviĝas:—“Gramatiko de Esperanto”; “Fondo de Tokio Esperantista Konsulejo”; “Parolado de D-ro. Zamenhof ĉe la Ĝeneva Kongreso,” kun japana traduko; tre interesa letero al la redaktoro, de S-ro. L. de Beaufront, gratulanta la Japanojn pri la disvastigado de Esperanto en ilia lando.—G. C.

Bulgara Esperantisto (Jan. Febr., kaj Mar.-April).—Tiu ĉi estas la unua du numeroj de nova esperanta gazeto, eldonita en Sofio, Bulgarujo. Ni korege aklamas ĝian aperon, kaj deziras por ĝi la plej plenan sukceson. Ĝi estas dumonata gazeto kaj anstataŭas “Esperanto” kaj “Unua Paŝo,” kiuj jam ne eliros. La redaktoro diras:—“Nia gazeto, eldonata de Esperantistoj el diverslokaj centroj Esperantistaj en Bulgarujo, estas vere la unua gazeto de la bulgaraj Esperantistoj, kies nomo, *Bulgara Esperantisto*, eĉ atestas tion. La gazeto pritraktas nur propagandajn temojn; ĝi sekve nek intencas konkurenci la gazetojn propagandajn de alilandoj, nek konkurencos profesiajn revuojn esperantistajn.” Krom la artikoloj bulgare skribitaj, troviĝas en la enhavo, “Agla Plumo,” de Elin Pelin, K.C.—G. C.

Espero Pacifista (Jan.-Febr.).—Enhavo:—“Limigo de l’ Armadoj” (raporto al la 14a Interparlamentara Konferenco, Londono, 1906a); fino de “Pri Malarmo: Himeroj kaj Realizaĵoj,” de Gaston Moch; “Militfaktoj kaj Armadoj”; “Kolonijaj Demandoj”; “Arbitracio Internacia”; “Pacifismo Movado”; “Esperantista Movado.”—G. C.

Verkoj Ricevitaj, kiujn ni esperas priparoli en venontaj numeroj: *A Grammar and Commentary on the I.L. Esperanto*, de Major-General Geo. Cox, B.A. (dua eldono, korektita kaj pligrandigita); *Grammaire complète d’Esperanto*, de Camille Aymonier; *Rutena Lernolibro de Esperanto*, de Miĥaelo Turkov; *Esperanto* (Islanda propagandilo); *La Kalendaro*, de Lengyel Pál; *I Primi Passi dell’ Esperantista*, de L. Giambene; *Tutto l’Esperanto kaj Todo el Esperanto*, dekcentimaj propagandiloj (itala kaj hispana), de Ĉefeĉ; *Provo de Esperanta Nomigado de Personaj Nomoj*, de Esp-to. 10,072; *Pictorial Comedy* (kun folio en Esperanto); *Hecker, Wortschatz* (Angla-Esperanta); *Pri la Elparolado de la Vokaloj en Esperanto*, de E. Ĉefeĉ; *Corrigé de l’Ekzercaro*, par L. de Beaufront; *Solvita Demando* (bulgara propagandilo), de H. T. Rjahovski; *Practical Esperanto*, de P. D. Hugon (reprinted from *Cambridge Daily News*); *L’Espero* (himno internacia), muziko de R. G. Tomblin.

LA VORTO "JAM."

En la angla, la franca, la germana, kaj aliaj neslavaj lingvoj ne ekzistas vorto, kiu ĝuste tradukas la esperantan vorton "jam," kaj pro tio ĉi kelkaj Esperantistoj trovas la nomitan vorton malfacila. La ŝlosilo troviĝas en la ideo, ke "jam" montras, ke ŝanĝo estas okazinta—ke la nuna stato, aŭ la priparolata stato de aferoj, malsimilas antaŭan staton. Prenu ekzemple la jenan frazon: "*Mi ne povas jam saluti vin, kiel mi faris tiom multe da fojoj,—mi salutas malĝoje vian cindron, kara, neforgesebla amiko!*" (D-ro. Zamenhof, en *La Revuo*, p. 291.) La vorto "jam" tie ĉi atentigas, ke antaŭe li povis saluti ĝoje, sed ŝanĝo estas okazinta kaj nun li jam ne povas saluti ĝoje. Ni prenu duan ekzemplon: "*Ĉar en la nuna tempo neniu esploranto en la tuta mondo jam dubas pri tio, ke lingvo internacia povas esti nur lingvo arta . . .*" (Oficiala Deklaracio pri la Esperantismo.) Antaŭe esplorantoj dubis, sed ŝanĝo estas okazinta kaj ili jam ne dubas—la nuna stato de aferoj malsimilas la antaŭan.

Estas utile kompari la vorton "jam" kun "ankoraŭ," ĉar kiel "jam" montras, ke ŝanĝo estas okazinta, tiel "ankoraŭ" montras, ke ŝanĝo ne estas okazinta. "*Tre granda kaj vasta estas jam nia literaturo, . . . kaj al neniu klera homo en la mondo la nomo de nia afero estas jam nekonata. . . . Mi rememoras kortuŝite pri la unuaj pioniroj, kiuj laboris por nia afero en tiu malĝoja tempo, kiam ni ĉie renkontadis ankoraŭ nur mokon kaj persekuton. [Ŝanĝo ne estis okazinta.] Multaj el ili vivas ankoraŭ [ŝanĝo ne estas okazinta]. . . . Sed, ho ve, multaj el niaj pioniroj jam ne vivas.*" (D-ro. Zamenhof en Boulogne.)

"Ne . . . ankoraŭ" havas tian saman signifon, kiel "ankoraŭ ne." Ekzemple, *Ĝi ne estas ankoraŭ finita* estas preskaŭ samsignifa, kiel *Ĝi ankoraŭ ne estas finita*. Simile, "ne . . . jam" estas samsignifa, kiel "jam ne." Ekzemple, *Volapuk ne estas jam parolata* signifas preskaŭ same, kiel *Volapuk jam ne estas parolata*. Kelkaj Esperantistoj uzas "jam" post "ne" por montri ke ŝanĝo ne estas okazinta, sed eble okazonta. Ekzemple, *Ne ĉiuj ovoĵ jam estas elkovitaj*. Tio ĉi, tamen, estas kontraŭa al la stilo de D-ro. Zamenhof: ĝi devus esti, *Ne ĉiuj ovoĵ estas ankoraŭ elkovitaj*.

La sekvanta serio da frazoj elmontras en ordo la uzadon de "ankoraŭ" kaj "jam."

1. *La infano ploras.*
2. *La infano ne ploras.*
3. *La infano ankoraŭ ploras.*
4. *La infano ankoraŭ ne ploras.*

5. *La infano jam ploras.*

6. *La infano jam ne ploras.*

Frazoj 1 kaj 2 simple priskribas la nunan staton de la infano. Frazoj 3 kaj 4 aldonas, ke la nuna stato estas daŭrigo de antaŭa stato. Kaj frazoj 5 kaj 6 donas samajn sciigojn kiel frazoj 1 kaj 2, kaj aldonas, ke la nuna stato malsimilas la antaŭan staton. La sola malfacilo ja estas, ke ni ankoraŭ ne alkitimigis al tia plena reguleco kaj logikeco. W. W. P.

SUBITA ŜANĜIĜO.

De J. RENARD, esperantigis H. MUFFANG (10,230).

1^a SCENO.

S-INO. LEPIK: Kien vi iras?

KAROTARO* (*li havas sian novan kravaton, kaj li krakas per siaj ŝuoj treege*): Mi estas tuj promenonta kun paĉjo.

S-INO. LEPIK: Mi malpermesas, ke vi iru; vi min aŭdas! Alie—(*Sia dekstra mano malantaŭen iras kiel por antaŭen resalti.*)

KAROTARO: Mi komprenas.

2^a SCENO.

KAROTARO (*pripensanta apud la horloĝo*): Kion mi devas fari, mi, por eviti la survanĝojn? Paĉjo donas al mi malpli da ili, ol panjo. Mi kalkulis. Tiom pli malbone por li.

3^a SCENO.

S-RO. LEPIK (*li tre amas Karotharon, sed neniam zorgas pri li, ĉiam ĉien kurante por "aferoj"*): Nu, ni foriru.

KAROTARO: Ne, mia paĉjo.

S-RO. LEPIK: Kiel, ne? Vi ne volas veni.

KAROTARO: Ho jes! sed mi ne povas.

S-RO. LEPIK: Klarigu. Kio okazis?

KAROTARO: Nenio; sed mi restas.

S-RO. LEPIK: Ha jes! ankoraŭ unu el viaj kapricoj! Kia besteto vi estas! Oni ne scias, per kiu orelo oni devas preni vin. Vi volas, vi ne plu volas! Restu, mia amiko, kaj ploretu senĝene.

4^a SCENO.

S-INO. LEPIK (*ŝi ĉiam antaŭzorgas aŭskulti tra la pordoj, por pli bone aŭdi*): Malfeliĉa amato! (*Karesema, ŝi pasigas la manon tra liaj haroj kaj ilin tiras.*) Jen li ploregas, ĉar lia patro (*ŝi rigardis flanke S-ron. Lepik*) volus lin kunkonduki nevolan. Ne via panjo vin tiel kruelege turmentus.

5^a SCENO.

KAROTARO (*funde de mura ŝranko; en lia buŝo, du fingroj; malĝoje pripensante*): Ne ĉiuj povas esti orfaj!

* Karotharo *Poël de Carrotte*, franca esprimo por montri knabon, kiu havas harojn ruĝajn kiel karoto.

EN LA SOMERO.

De ARTHUR GRAY (10,994).

(Daŭrigo)

La pordon de la profesora domo malfermis Fraŭlino Lilio mem, kun tia tujeco, kia devus sciigi Paŭlon — se tiu ĉi estus en taŭga humoro por rimarki tiajn aferojn — ke ŝi estas atendinta ilin, rigardante el fenestro. Ŝi bonvenigis ilin trankvile kun brilaj okuloj; kaj kondukis ilin en salonon.

Ĉi tie la vicgrafo, sidiĝinte en la plej komfortan el la apogseĝoj, ekokupis siajn energiojn per la fabrikado de nova cigaredo. La profesoro, ŝajne, jam komencis sian vesperan laboradon. Li ne estis videbla. La Virineto kondukis Paŭlon ĝis unu el la malfermitaj fenestroj, kie, en angulo oportune kaŝita por eksteruloj, ŝi estis pretige aranĝinta kelkajn librojn por sia angla leciono. Paŭlo prenis unu el ili kaj ĝin malfermis, senatente.

*Ĉu plu, ĉu plu, kun difinita cel'
Per tiu peno ĝis ĉi tiu stel' ?
Pli feliĉiga estas sorĉa vino
Ol senespera revo pri Ciel'.*

Kun eksurprizo Paŭlo legas. Tio estas kurioze ĝustatempa.

“Nu, Paŭlo! Mi eliras por aĉeti cigaredojn?” vokas la vicgrafo, subite, el sia apogseĝo.

“Iru, fumisto! (kia ruzulo!)”

“Do, mi malaperas. Amuzu vin bone!” Kaj la vicgrafo elpaŝas en la koridoron, kante-tante:—

*Kiel la plum' en vent'
Ŝanĝiĝas vir — in — o !*

Paŭlo ne atentis multe. La proksimeco de delikata profilo kronita per nimbo el dolĉe interplektitaj haroj estas iom distrema. Kaj la dirita profilo estas tre proksima de lia propra vizaĝo. Kiam du personoj legas el unu sama libro — ! Erariĝa buketo el parfumitaj haroj facile ekkaresas lian vangon. Tiu parfumo estas sorĉa, deliriga.

“Jen pli da cigaredoj — vi ne fumos? Kaj ho! mi preskaŭ forĝesis ĝin — letero alvenis por vi, Paŭlo,” anoncis la vicgrafo, reenirante la salonon, bruege (li ja estas ruzulo!) post duonhoru, kun signifa rigardo al Paŭlo. “Vivu la amo!” li kriis, kiam Paŭlo gaje jesis, kapbalance, kaj Lilio ekruĝiĝis. “Kaptu! Mi malaperas denove.” Kaj li tiel faris, ĵetinte al Paŭlo poŝtpakaĵon.

“Letero de mia hejmo, Karulino (lia voĉo dolĉiĝas) — de la patrineto! Vi permesas, ke mi malfermu ĝin?”

“Nature!” Ŝi ridetis en liajn okulojn. Tiu patrineto ekinteresas ŝin multe. Ĉar ili jam diskutis aferojn. Li tuj formetos sian lingvo-

studadon kaj kondukos ŝin kun si Anglujon. Kion do la letero povas enhavi? Ĝi estas eksterordinare multepeza. La Virineto ekzamenas la koverton forĵetitan de Paŭlo. . . .

“Violeto!”

La Virineto subite suprenrigardas pro mal-laŭta krio de Paŭlo, kaj tiam, dum unu terura momento, ŝia koro ĉesigas sian batadon. Paŭlo estas atentege rigardanta portreton de virina vizaĝo.

“Paŭlo!” Ŝia voĉo estas apenaŭ reg-ebla, ĉar ŝi spiregas malorde.

Li neniel povas respondi nun. Ĉar videble la patrino sukcesis, fine — kaj el la portreto rigardas en la liajn ŝiajn okulojn — la okuloj de la Sola Virino, de lia *Venus Creatrix*, kies dolĉa influo kreis nova lian tutan mondon. Kaj pro tiu pura kaj trankvila rigardo li ekkonas la veron, kaj fine li vidas klare kaj elkompre-nas — ke la Unua Amo ja estas senfina tial, ke ĝi devenas de la Spirito — ke, fojon denove, la spirito venkis la senton. Inter li kaj la Virineto — ĉiu virino — tiuj puraj okuloj devos esti de nun kaj por ĉiam netransirebla barilo.

“Paŭlo!” Ŝia voĉo fariĝis kompatinda plor-murmuro. Li plorigis virinon! La portreto glitas el liaj sennervaj fingroj sur la plankon; kaj li kovras sian vizaĝon per la manoj pro honto.

Kiam fine li suprenrigardis, post momento, kiu sajnus eterna, la Virineto estis foririnta.

Infan' bohema estas Am' —

Se Vi min amas, mi ne amas Vin!

La facila voĉo de la vicgrafo enfluas el la koridoro. Paŭlo aŭdeble ĝemas.

“Allo, gajulo! Vi do sukcesis? Vivu la amo! Ĉiujn gratulojn!”

“Ho, jes — mi sukcesis!” respondis Paŭlo, malĝoje.

Sur la malvarma ligna planko de apuda ĉambro, en krepusko rapide noktiĝanta, kuŝadas la Virineto, kun frapegita koro tro sensenta por larmoj.

Li ja sukcesis!

LETERO DE DOKTORO ZAMENHOF.

Ĉar la vorto “farti” estas tre malagrabla por la anglaj oreloj, tial mi konsilas, ke anstataŭ ĝi ni uzadu (precipe en Anglujo) la vorton “stati,” kiu troviĝas en la Universala Vortaro kaj povas tute bone anstataŭi la malagrablan vorton.

Ekzemple: “Kiel vi statas” (anstataŭ “Kiel vi fartas”).

En okazo kiam la senco povas esti ne tute klara, oni povas ankaŭ uzi la pli precizan vorton “sanstati.”

L. L. ZAMENHOF.

AŬTOMOBILVETURO EN LA FELIĈUJON.

De ZACHERL CARL, *Passaŭ, Bavarujo.*

Rastro kaj Lebo estis la kompaniestroj de granda Munĥena komercejo. Diferencis pri ili, ke Rastro estis kvindekjarulo kaj patro de ĉarma filino (Anjo), dum male Lebo havis nur 25 jarojn kaj amis Anjon. Bedaŭrinde la patrino de Anjo estis la precipa kontraŭulino de tiu ĉi amo (kiu, cetere, estis reciproka) kaj intencis ĉiel malhelpi la geedziĝon pro diversaj kialoj. Kontraŭe Lebo volis atingi sian celon ĉiupere. Kiu el ili kiun superruzos?

En brilplena dimanĉo ili ope aŭtomobile ekskursis Passaŭ'on: nome, gesinjoroj Rastro, ilia filino Anjo kaj S-ro. Lebo. La ĉielo estis tute sennuba kaj mirinde blua. Nur la veturilo malbonodoris pro benzino. Anjo sidis flanke de Lebo, kiu estis animtrankvile fumanta cigaron kaj kelkafoje rideteme ekrigardis sian amat-inon, kies okuloj spegulis la bluan ĉielon. Subite li diris al ŝi: "Ĉi estas tiel bela hodiaŭ, mia karulino, preskaŭ deviga kisi. Ĉu ci scias, kiom mi amas cin?" La vangoj de Anjo ruĝiĝis, S-ro. Rastro pinĉis timeme sian kravaton, sed S-ino. Rastro fulmorapide leviĝis kaj kriis: "S-ro. Lebo, kiel vi povas riski—"

"Gardu, sinjorino! Jen kurbo!"

La sinjorino fluge residiĝis.

"Kiel vi povas riski—"

"Sinjorino, vi ekfalos el la aŭtomobilo!"

"Diri, ci—"

"Jen denove kurbo, sinjorino!"

"Al mia filino?"

Lebo turnis sin: "Mi amas vian filinon kaj mi ĵuras, ke ŝi devos fariĝi mia edzino!"

"Mi jam diris al vi, ke—en nomo de la ĉielo, vi veturas ja kontraŭ telegrafostangon—ke mi neniam—gardu! jen barilo! veturu do malfreneze!—ke mi neniam alkonsentos!"

"Kaj tamen ŝi fariĝos edzino mia, sinjorino!"

"Neniam! Senespera neniamo!"

"Tamen!"

"Neniam! Granda ĉielo, li mortigos nin!"

Lebo estis aranĝinta la trian gradon de rapideco. Rastro, per poŝtuko, fermis sian nazon kaj kriis: "Lebo! Lebo! Veturu malrapide! Vi scias do, ke mia edzino ne povas elsuferi rapidan veturon!"

"Anjo devas fariĝi edzino mia!"

"Sed kiel mi povas— Diablen!—Lebo—malrapide!"

Lebo estis aranĝinta la kvaran gradon de rapideco. La urbo Landshuto preterflugis.

"Anjo kroĉiĝis al la brako de Lebo. Rastro per siaj du manoj premis sin kontraŭ la sidejon.

S-ino. Rastro estis malferminta sian manĝilon kaj forgesis refermi ĝin. La rezultato: enbuŝiginta litro da polvo.

Lebo rigardis antaŭen akraokule kiel aglo.

La sinjorino fine povis denove paroli.

"Haltu! Haltu! Mi eke estos marmalsana!"

Ho, mi mortas!—malfeliĉaĵo!—mortigo!"

La aŭtomobilo saltis super ŝtono.

"Plej kara S-ro. Lebo—aŭskultu do—aŭdu—ha-a-a-altu—kompatema Dio, li freneziĝis!"

"Via filino devos fariĝi edzino mia!"

"Mia—filino—neni—"

"En du minutoj ni venos al kurbo, tiam ni ĉiuj estos mortintaj! Mi daŭros tiel veturegi!"

"Ne—kompatemu—mi jesas!"

"Via filino fariĝos mia edzino?"

"Jes, jes, jes!"

"Ĵuru!"

"Mi ĵuras!"

"En du semajnoj?"

"Morgaŭ, S-ro. Lebo, morgaŭ!"

La aŭtomobilo veturis ekmalrapidante, mallaŭte, ritme kaj melodie.

Ili ne venis al ia kurbo, sed ia policisto estis apudvoja, kiu devigis S-ron. Lebo halti kaj notis lian nomon: "Vi veturis kun furioza rapideco, sinjoro!"

"Rekte en la feliĉujon, S-ro. Policisto!" Kaj li kisis Anjon sur la rozaj lipoj tiel, ke la lipharoj de la policisto stariĝis supren: memkompreneble pro envio.

Kaj S-ino. Rastro sidis apude kaj ridetis kiel vinagra kukumo. Ŝi ne devis do embarasiĝi!

Poste oni daŭrigis la veturon al Passaŭ. La suno ridis, la floroj bonodoris kaj la homoj ĉiuj ŝajnis esti feliĉegaj. Nur la benzino daŭradis malbonodori!

KAPTITA!

Kvin junuloj eniris la butikon de ĉapelisto, por ke ĉiu aĉetu ĉapelon. Rimarkante, ke ili estas en ŝercema humoro, la ĉapelisto diris, "Ĉu vi ĉiuj estas edzoj?" Ili respondis, ke jes, kaj tuj la ĉapelisto oferdonis ĉapelon al tiu, kiu povas vere diri, ke, de la tempo de sia edziĝo, li ne kisis ian virinon krom sia edzino.

"Donu al mi la ĉapelon," respondis iu el ili, "mi ja ĝin gajnis."

"Kiam vi edziĝis?"

"Hieraŭ," estis la respondo.

La ĉapelo estas tuj donita al li.

Unu el la aliaj, rakontante la aferon al sia edzino, tre ridis, sed li subite ĉesigis sian ridadon tiam, kiam ŝi diris, "Sed, Johano, kial do vi ne alportis hejmen ĉapelon?"—Trad. E. WOOLVERTON.

HOMO DE NUR KVIN JAROJ.

De PETRO ROSEGGER, tradukis H. F. SEXAUER.

La pluvo ĉesis. Forta vento forskuis la pluv-erojn de la arboj. Dum la vespero mi promenis supren laŭ rivereto en Tirollo, kie staras la du kaj tricentjaraj dometoj de la vilaĝanoj. Ili estas konstruitaj el ligno kaj ankoraŭ havas resonante fortajn murojn, dum apude la dometo de libertempa vizitanto, farita antaŭ dek jaroj, jam komencas kadukiĝi. Ankaŭ tiu ornamema "Villa" volas ŝajni tre maljuna kaj ĝia ligno tial estas kolorigita brune. Malgraŭ tio, ĝi ne havas la sun- kaj veterbrunigitan koloron de la centjaraj vilaĝanaj dometoj.

La farmloĝejoj apud tiu rivereto havas malgrandajn fenestrojn, sur kiuj staras ruĝaj dianoj, kaj havas nur unu etaĝon. La ligna tegmento estas tiel alta, kiel la etaĝo kaj estas tre kruta, kvazaŭ gotika preĝejo-tegmento. Ĝi superstaras rigide super la farmejo. Okaze de promenado mi subite rimarkis vivaĵon sur la supro de tiu tegmento. Estis tie palkolora estaĵo formovanta sin malrapide laŭlonge de la tegmenta rando.

Tio estis nek kato, nek alia dombesto; estis io fantoma, kiel ĝi ekformovis sin konvulsie kaj poste sidis denove senmove. Alproksimiĝinte, mi vidis, ke homa infano rampadas supre tie.

Estis ĉirkaŭ 5-jara, blondhara kaj ruĝvanga knabo, nudkapa kaj nudpieda, vestita per simpla, griza ĉemizo kaj pantoloneto.

En rajdista teniĝo, ŝovante sin antaŭen per la manoj, tenante sin je la latoj kaj alveninte ĉe la frontono, li singarde ŝovis sin, ekkriante kelkfoje: "Hi, blankĉevalo!" La domo estis lia ĉevalo. Je tiu vidaĵo mi timiĝis kaj miaj kruroj tremetis. Kiamaniere tiu knabo venis sur tiun teruran tegmenton? La loĝantoj laboras sur la herbejo kaj ne vidas en kia danĝero estas la infano. Mi volis krei: "Atentu! Faru atenton!" Sed mi timis, ke pro tia alvoko la infano terurigus kaj perdus la kuraĝon, la firmecon. Li trankvile rajdis antaŭen kaj malantaŭen sur la supro de la tegmento kaj vokis per sia klara voĉeto: "Hi, blankĉevalo!" Mi ĉirkaŭiris la domon kaj tiam vidis sur la ĝardenflanko longan ŝtupetaron, kiu atingis ĝis la tegmenta rando; de tie fajrstupetaro kuŝanta sur la tegmento, kondukis al la supro, sed ĝi ne formis daŭrigon de la malsupra ŝtupetaro, ĝi kuŝis iom dekstre kaj povis esti atingita nur per surrampo de kelkaj krutaj tegmentaj tabuloj. Tamen estis nur per tiu vojo, ke li povis rampi supren.

Kiam la knabeto estis sata je tia rajdado sur la tegmento klakanta pro la vento, skuinte la frontonkapon por sin konvinki ĉu ĝi ankoraŭ

estas firma, li levus unu kruron super la supro kaj komencis malsuprenrampi la fajrstupetaron turnante la dorson al tegmento. Dum momento li glitis, ĉar la tabuloj estis glataj, sed li tenis sin per la ungoj. La etulo faris tion tiel zorge, ke mi preskaŭ gajnis konfidon. Malsupren rampante, li komencis laŭte kalkuli la ŝtupetojn: "Unu, du, tri, kvar, kvin, ses, ok, dek du."

Nu, se li estus supersaltinta la ŝtupetojn sammaniere, kiel la numerojn, li nepre rompus al si la kolon. Fine li proksimiĝis al la tegmentorando. Tie ĉi, kuŝante sur la dorso kaj tenante sin per ambaŭ manoj al la flankoj de la ŝtupetaro, li ekkomencis piedfrapadi la liberan aeron, plena de ĝojo.

Kaj mi sur la firma tero ĝemis de timo. Jen li ekvidis min kaj haltis. Li tute silentiĝis kaj rigardis konstante malsupren.

Mi alvokis lin resti kviete en tiu situacio, kaj mi provis movi al li la ŝtupetaron.

Kiam la knabo rimarkis mian intencon, li tuj sin turnis kaj rampis supren, rapidema kaj vigla kiel kato. Mi estis sendecida, kaj mi jam volis alvoki la homojn de la herbejo. Ĉe la ĝardenpordeto staris korbo plena de herbo. Tiun mi altiris kaj ĝin malplenigis sur la ŝtonojn, kien la malgrandulo devos fali. Denove li sidis sur la tegmentosupro kaj rigardis kun malkonfido, kion mi faris. Poste li turnis la rondan kapeton al tiu flanko, kie ne estis ŝtupetaro. Preskaŭ ŝajnis, ke li volis fari provon en tiu direkto.

El la herbejo venis la maljuna farmisto kaj kriis al mi: "Kion vi faras tie? La knabo ja timiĝas."

"Sed por la malfeliĉulo, ekzistas granda danĝero. Ĉu ne estas freneza lasi lin suprenrampi tien?"

"Ho ve!" ridis la maljunulo. "Li sin bone gardos kontraŭ falo! Tio estus tre stranga! Kiam homo devas lerni la rampadon, se ne kiam li estas artika kaj malpeza?"

"Sed la malfeliĉa infano!" mi diris indigne. "Kiel infano povas koni la utilojn kaj danĝerojn kaj kiamaniere ĝi povas uzi la necesan zorgon!"

"Vi ja devus vidi la sentaŭguleton sur la ĉerisarboj! Ĝis la lastaj branĉetoj saltetanta de unu branĉo al alia kiel birdo! Li kaptas sciurojn sur la arboj! Kaj sur tia tegmento, kie nenio povas rompiĝi!"

"Sed vi mem diras, ke li timiĝis!"

"Certe li timiĝis! Nature! Ĉar fremdulo staras ĉi tie apud la ŝtupetaro kaj ne volas foriri!"

"Li timas min?"

"Kiun alian do? Ne venas multaj fremdaj homoj ĉe ni, tial li estas timema."

La vilaĝano skuis la ŝtupetaron por vidi,

ĉu ĝi estas fiksa, poste li kriis supren: "Makseto! Mi estas tie ĉi! Estas mi! la patreto." La "fremdulo" dume marŝis al tilia benko apude, kie li ne povis esti vidata el la tegmento.

Kaj tie mi pensis pri tio: Vi, kiu naskiĝis kiel filo de arbarano, vi fariĝis tiel timema! Ĉu vi ne rigardetis antaŭlonge vi mem, en la nestojn de la paseroj apud la frontono de domoj? Ĉu vi ne kolektis en la supro de la plej altaj larikoj la ruĝajn burĝonojn? Kaj vi nun fariĝas nerva kiel maljuna zorgantino de infanoj, kiam freŝa knabo rampas sur tegmenton! Tion faris el vi 34 jaroj en la urbo kaj la sidado antaŭ la skribotablo! Kaj la multaj patrinoj, kiuj ekkrias de timo, se infano rampas sur la seĝegon aŭ sin balancas sur ĝardenlato: "Mi petegas vin, restu malsupre, vi povus fali! Mi petas, ke vi ludu kviete per viaj konstruaj ludŝtonoj kaj ĉesu kuregadi, vi povus rompi al vi krurojn kaj brakojn! Ho, Karulo, demetu la tranĉilon, vi povus tranĉi vin! Ho, karaj miaj, ne batu unu la alian, vi certe elfrapos ankoraŭ okulon! Mia amata infano, surmetu la surtuton, se vi foriros, blovas ja forta vento! Metu dikan drapaĵon ĉirkaŭ la kolo per eviti malvarmumon! Sed, Karlo, vi certe havas la piedojn malsekaj, tuj ŝanĝu la ŝtrumpetojn! Mia Dio, ne kuradu tiamaniere, infanoj, vi havos pulman brulumon!"

En tiu ĉi maniero la tagoj pasas kaj laŭ la deziro de la patrinoj: la infanoj devus ĉiam resti ĝentile kaj kviete en angulo de la ĉambro, aŭ estus permesataj promenadi tute zorge kaj dece en la ĝardeno, kiam la termometro ne montras malpli ol 18°. Sed la malbonaj infanoj ne obeas. Ili obeas alian patrinon, Patrinon Naturo. Ili volas sin movi, kuraĝe eksperimenti, provi ĉion kaj prepari sin nature por la granda batalo, kiu certe venos! Malgraŭ ĉio, multaj gepatroj per ĉiamaj protektado kaj zorgado sukcesas malfortikigi siajn infanojn tiamaniere, ke ili poste taŭgas por nenio. En tiu ĉi maniero oni senradikigas sian propran trunkon.

Patrino en urbo senkonsciigis vidinte la rampantan infanon, eĉ mi preskaŭ faris tion, kaj de tiu ĉi fakto oni povas juĝi, kiamaniere degeneras filo de l' naturo, kiam li estas metita en la varmejon (vitrodomon) de la civilizacio. Ĉu ne restis eĉ sango de tiu tempo?

Ĉu li tute, plene forgesis la malgrandajn, gajulojn en la arborlando, kiuj iradis en vivdanĝerojn ĉiutage, ĝis ili fariĝis grandaj kaj fortaj?

En la fortirema rivero ili vagadis nudpiede por kapti trutojn kaj batalemaj kankroj ilin pinĉis en la piedfingrojn. Ili incitis bovvirojn kaj poste saltis sur iliajn dorsojn. Ili rajdadis sur la arbotrunkoj movataj antaŭen en la

tabulosegilon, ĝis tre proksime de la supren kaj malsupren flugantaj tranĉiloj, kiuj ilin povus tranĉi tra la mezo momenton pli poste.

Sur la muelila flosa super la brueganta rado ili dehakis la glacieron. En la forĝejo ili martelis la feron sub ŝprucantaj fajreroj.

Ili bataladis unu kontraŭ alia en tia maniero, ke la heroetoj peze falis sur la teron, ke la korpoj frapis kontraŭ ŝtonojn kaj ke pli da piedoj estis en la aero, ol kapoj. Oni ricevis pikojn kaj gratojn kaj ĉiuspecajn vundojn, sed oni ne perdis tempon pro tio. De frosto kaj varmego, de malsato kaj soifo oni suferadis ne atentante longe pri ili. Ankaŭ ne, se unu el ili dum Paskatempo fumadis malantaŭ la arbitaĵo.

Se ili havis malvarmumon aŭ gorgdoloron, ĉiuj maljunulinoj sciis kaj konis ŝmirajojn, plastojn, pulvorojn kaj trinkaĵojn, kiujn oni aplikis kaj atendis ĝis pasis la malsano. Kelkafoje mortis unu, sed la travivintoj poste estis kvazaŭ ŝtalo el la fornego.

Tiamaniere forta raso estas edukata! Sur la ŝtonaro la homo fariĝas fortika, sed en vato li ruiniĝas! Tiajn aĵojn mi trovis sub la tilio. Rememoro estas la kuraĝo de la maljunaj kaj predikadi pri la moralo estas la virto de la malfortaj.

De la monteto sonoritis (ĉar ili portas malgrandajn tintilojn) kaj trotis la brutaro. Bovinoj, bovoj, bovviroj, kaj idoj ĉiuj intermiksataj. La bestoj estis petolaj, ludis kune, puŝis unu la alian, saltis unu sur la alian, apogis la kapojn unu kontraŭ la alia, ĉiu celante enpuŝi la kornojn en la kolon de la alia. Samtempe ili blekegis, spiregis kaj skrapis per la piedoj, flugigante la sablon. En la mezo de ĉi tiu konfuzo kaj interpremado, anasiris eta nudpiedulino, ĉirkaŭ 7 jara knabineto, pelanta per betulvergeto la tutan konfuzadon.

Ofte ŝi preskaŭ venis sub la piedojn de la bovoj kaj, malgraŭ ĉio, ŝi ankoraŭ estis la gvidantino.

Tia bovo konsideras egalvaloraj 7-jaran infanon kaj 30-jara viron lasante sin gvidi per ĝi, kaj la infano eĉ neniam ekpensas ke ĝi povus esti frakasita per la duonsovaĝa brutaro.

Iom post iom la homoj sur la herbejo ĉesigas la taglaboron kaj venas al la hejmo. Diris la malgranda, ĉiam diligenta kampulino al sia edzo: "La stangon tie ĉe la riverbarilo, vi okaze devus forpreni. Nia Makseto denove saltetas sur ĝi. Li facile povus fali en la akvon." "Tiam li fariĝos malseka kaj ricevos punbatojn," respondis la maljunulo, sed diris nenion plu. Jam de kelka tempo Makseto ne estis plu sur la tegmento. Tie sur la stango, kiu kuŝas trans la rivero ĝuste super la akvoturniĝoj li ŝajne sin sentis pli hejme, ol sur la tegmento.

supro, kie li neniam estas certa, ke ia fremdulo ne ĝenos lin.

“Kiom da infanoj vi havas?” mi demandis la kampulon, ĉar pli kaj pli da infanoj vidiĝis pli grandaj ol Maks kaj ankaŭ pli malgrandaj, ĉiuj plenaj de ĝojemeco kaj entreprenemo, kie ajn ili saltis, saltetis aŭ rampis.

“Ĉirkaŭ 10 ĉiuj kune,” li respondis. “Unu mortis al ni,” aldonis la vilaĝanino. Plie demandante, mi aŭdis ke unu el la knaboj estis sufokita per glitveturilo lignoŝarĝita, kiun li trenis malsupren de la monto kaj jam ne povis haltigi sur la krutaĵo. Unu do perdis la vivon en la danĝero dum la aliaj kreskis kaj disvolviĝis en pligrandiĝantaj forto kaj kuraĝeco. Unu! El dek senenergiaj, malharditaj urbaj infanoj mortas eble triono tro frue!

Mi daŭrigis mian promenon. Kaj apud la rivero trakuranta la herbejon, eksaltis subite knabo el la akvaj profundoj. Li skuis la akvon el sia vestaĵo kaj forkuris, farante grandan rondiron por eviti la danĝeran fremdulon. Ne al la hejmo li kuris sed al ia el tabuloj farita dometo. Sur la fojno tie li esperas havi pli dolĉan sekiĝon, ol en la hejmo, kie malsekan knabon oni batadas. Estas ja permesite salteti sur la stango, sed malpermesita estas la subakviĝo.

Rigardinte poste la turniĝojn de la rivero, la profundan, vastan kaldronon, en kiun sin ĵetis de la barilo malgranda Niagara akvofalo, kiu ĉirkaŭ ŝprucis en blanka ŝaŭmo kaj boladis, la afero fariĝis pli klara por mi. Alia speco de knabo restus tie por ĉiam, sed mia Makseto, neniel! Li ja sin ekzercis en la enfalo kaj elrampado, la nur kvinjara hometo!

Mi kredas, ke oni povus meti lin sur la pinton de la Stefanturo (la plej alta en Vieno) por vidi, ĉu la Turkoj jam venas, aŭ oni povus lin meti en subakviĝujon. Nek aglojn, nek marajn monstrojn li timas, li nur timas fremdulojn.

LA PRINTEMPO.

Norden venis la printempo,

Kaj sur ĉiu insulet'

Brilas per la rosa trempo

En mateno la floret'.

Nun ridetas la naturo,

Kvietiĝas eĉ la mar':

Baldaŭ preter la lumturo

Iros la fiŝkapt-ŝipar'.

Venu la printempo tiel

Flore, pace, al la kor',

Kaj alportu ĉien ĉiel

Ĝojon al la homlabor'.

J. J. HALDANE BURGESS, M.A. (11,242),
Lerwick, Shetland.

PENSO.

Kiam mateno, ruĝe ridante,
Vekas la birdojn, ili tre frue,
Sub la fenestro, dolĉe sed brue,
Petas min laŭdi Dion, fidante.

Tiam, post preĝo, preta por ĉio,
Gaje mi iras fari la devojn,
(Intermiksante iom la revojn)
Ĝis la vespera beno de Dio.

Ho! la printempa, bela aero!
Kiel mi ĝojas ĝin enspirante!
Kien ĝi venas, birdoj kantante,
Kantas pri amo kaj pri espero.

Ha! kiu povas pensi malame,
Dum li eksentas varmajn ventetojn?
Ĉu ne en kor' li trovas sentetojn,
Kaj, atentante, nur agos ame?

For! do, malamoj! Venu rapide
Paco kaj ĝojo, longe por resti.
Jen la naturo venas sin vesti
Verdfoliare, tute konfide.

Ĉu malespero povas estadi
Dum la bonsuno tiel varmigas?
Ne! la radioj baldaŭ sekigas
Larmojn,—neniu povos restadi.

Originale verkita de MARGARET L. JONES.

MALKOMPRENIGO.

Verkita de ROBERT WHITAKER.

Mia amiko M—— estis bonkora sed nemulte instruita homo; per sia diligenta kaj nelacigebla atento al siaj aferoj, li fine sukcesis fariĝi rentulo, kaj tiam lin ekkaptis la ambicio ludi la rolon de urbkonsilanto. Denove la sorto ridetis kaj prosperis al li atingi la deziritan celon. Severa malamiko al ĉiuspeca malŝparemo, li estis ĉiam preta por energie kontraŭbatali ĉian elspezan proponon kaj, foje enirante en la urbestraran salonegon, li trovis, ke oni pritraktis la demandon pri la nombro da gondoloj, kiujn oni devas mendi por meti sur la lagon en la urba parko; iu konsilanto proponis, ke oni mendu dek gondolojn kaj, tion aŭdinte, nia bonulo tuj leviĝis kaj indigne protestis kontraŭ tian malŝpareman proponon aldonante, ke “estos multe pli bone mendi nur paron da gondoloj, kaj poste ni certege ricevos sufiĉe da tiaj birdoj por plenumi ĉiun postulon, kaj tiamaniere ni evitos nenecesajn elspezojn.”

La kompatinda simplanimulo efektive kredis, ke gondolo estas speco de cigno!

LA TELEFONO EN LA UNUIGITAJ ŜTATOJ.

Antaŭ tridek unu jaroj (1876), oni elmontris ĉe la Centjara Festo en Philadelphia (Filadelfo), U.S.A., elpensajon, per kiu, oni diris, aŭdebla parolado povas esti farata tra grandaj interspacoj, per la agenteco de la elektro. Tiu ĉi elpenso devenis de la cerbo de Aleksandro G. Bell, amerika profesoro en lernejo por surduloj, kaj kies edzino ankaŭ estis surdulo. Multajn jarojn la profesoro eksperimentis per diversaj aparatoj, esperante elpensi ion por helpi la surdulojn plibone aŭdi. En la daŭro de siaj eksperimentoj li uzis magnetojn kaj la elektran fluon por fabriki aparaton, kiu devas esti tenata apud la orelo; ne, tamen, tiam havante ideon pri la nune trekonata telefona principo. Unu tagon, kuniginte du tiajn aparatojn per metalfadeno, li estis multe mirigata aŭdi la voĉon de sia helpanto de malproksima ĉambro. Tiamaniere estis eltrovata tiu granda principo, kiu estas alportinta al la homaro tiom da bono.

La pretendo, tamen, de Profesoro Bell, pri antaŭeco en la elpenso de l' telefono, estas ankoraŭ kontraŭdirata de kelkaj personoj, kiuj insistas ke la elektra principo, kiel almetata al la telefono, estis pruvita antaŭe multajn jarojn. Sed almenaŭ ŝajnas esti nenia dubo, ke Profesoro Bell estis la unua homo, kiu ellaboris la telefonon kiel praktikan aparaton.

La elpenso kaŭzis grandan miregon tra la lando; efektive komparindan kun tiu, kiun kaŭzis la lokomotivo de George Stephenson en Anglujo. Kelkaj simplaj personoj diris, ke "neeble estas, ke la homa voĉo povas esti portata tra pligranda interspaco, ol ĉirkaŭ unu mejlo"; kiel, antaŭ la Bell'a elpenso, estis farita per la simpla akustika telefono, kiu konsistas nur el du haŭtaj diafragmoj kunigataj de streĉita ŝnuro aŭ metalfadeno. Sed la elprovo de la nova elpenso estis tiel plenega, ke baldaŭ ĉiuj duboj pri ĝia utileco malaperis; kaj, kiam la praktika uzado fariĝis evidenta per la konstruado kaj sukcesa funkciado de multaj linioj inter la ĉefaj urboj de la lando, eĉ la dubantoj fariĝis entuziasmaj subtenantoj. Dum multaj jaroj post la elpenso de la telefono, ĉiuj rajtoj de la patento permesita al Profesoro Bell estis rezervataj al granda kompanio, kiu postulis altan luprezon de ĉiuj, kiuj volis uzi telefonan aparaton enhavantan eĉ iomete la elektran principon.

Tiamaniere la ĝenerala uzado en la popolo ne

rapide grandiĝis ĝis la templimo de la Bell'a patento en la jaro 1893, kiam la ĉesigo de la altaj luprezoj kaŭzis grandan impulson al la fabrikado kaj uzado de la instrumento. Oni kalkulas ke, nuntempe, tri kvinonoj de la popolo loĝanta oriente de la Mississipi'avalto, havas la telefonon en siaj domoj. Preskaŭ ĉiu farmisto kaj vilaĝano, eĉ en la malproksimaj lokoj de la lando, ĝuas la uzadon; kaj, per tio, kvankam loĝantaj en la mezo de l' kamparo, efektive fariĝas tiel vere urbanoj kiel ili, kiuj loĝas en urbo. En kelkaj lokoj la farmistoj havas telefonajn sistemojn, kiujn ili sole administras, tiel farante la koston tre malalta. Estas iom amuzante vidi la kamparanojn, kelkafoje, je eble la kvara horo matene, forkuri telefonon, elvoki najbaron el lito, kaj demandi: "Bonan matenon, Johano; kion vi faros hodiaŭ?"

En la urboj la uzado de l' telefono estas grandega. Ĉiu magazeno aŭ vendejo devas posedi almenaŭ unu; la komerca konkurado tion postulas, ĉar, kompreneble, la intencanta aĉetanto havanta telefonon, nepre mendos siajn aĉetaĵojn ĉe la komercisto kiu ankaŭ havas tion.

Kelkaj grandaj hoteloj havas telefonon en ĉiu ĉambro, tiel liverante al siaj gastoj la eblecon tuj sciigi ĉiun malgrandan bezonon, aŭ paroli, ne levigante de lito, kun urboj tre malproksimaj.

En la policaj kaj fajrobatalistaj servoj de la urboj la telefono fariĝas de granda oportuneco, ĉar ĝi liveras rapidan kaj certan metodon por komunikiĝi pri la lokoj de malpacoj aŭ bruladoj.

De la tempo de la unua Bell'a patento, multaj plibonigoj estas aldonitaj al la telefono, ĝis nuntempe oni preskaŭ miras ĉu la limo ne estas atingita, kaj ĉu ni ne havas en ĝi aparaton en ĉiuj kies uzoj nun troviĝas plena mezuro da taŭgeco por homaj bezonoj.

*Verkita de H. S. BLAINE, Esp. 14,847,
Toledo, Ohio, U.S.A.*

"Mi opinias," diris la filineto de la vidvino al milionulo, kiu vizitas la domon, "ke vi estas tre agrabla kaj ĉarma homo."

"Kiel afable! Kio faras vin tion diri, karulineto?"

"Panjo tion ordonis," naive respondis la infaneto.—G. J. F.

Edzino: "Mi ricevis dekduon da edziĝproponoj antaŭ ol la viajn kaj ĉiu el la proponintoj estis pli lerta, ol vi."

Edzo: "Mi tute tion kredas, ili ja nepre tiaj devus esti. Diru, mi petas, kiamaniere prosperis al ili sukcese liberigi sin de la afero."—G. J. F.

MAKBETO.

Tragedio de W. SHAKESPEARE.

Tradukis D. H. LAMBERT, B.A.

AKTO I. SCENO 7. *La kastelo de Makbeto.*
Makbeto sola.

Se tia faro estas plenumebla,
Ju pli baldaŭ farota, des pli bone.
Se post la mortigad' nenio restus
Timinda, kaj ni nur la rezultaton
De l' ago plenumita povus ĝui—
Se post ĉi tiu sola frapo, ni
Rigardi povus kun okul' trankvila
La estontecon de la homa vivo,
Sen tim' kaj sen teruro ni atendus
La vivon ekzistontan trans la tombo.
Sed eĉ sur tiu ĉi terglobo' ni trovas
La punon pro Dieco ofendita,
Kaj tiuj samaj iloj, kiujn homoj
Pretigas kontraŭ siaj kunvivantoj,
Deturnas ofte la tranĉrandojn kontraŭ
La elpensintoj de malbonaj faroj.
La vinon venenitan por aliaj
Al ni justec' severa en pokalo
Prezentas, por ke ni mem ĝin eltrinku.
Al mi Dunkan' duoblamaniere
Konfidi povas; ĉar unue mi
Per sangligilo, kaj per sankta devo
Al mia reĝo estas devigata
La rolon ludi de amik' fidela;
Mi, due, kiel lia gastiganto,
La pordojn devus fermi, forte bari
Kontraŭ la mortigonto, ne mediti
Mi mem la morton lian; jen Dunkano
Kun tia majesteco sian tronon
Okupis, kaj la ŝarĝon de la reĝa
Ofico tiel sen kulpeco portis,
Ke liaj virtoj, kvazaŭ dianĝeloj,
Sonigus tondrobruan trumpetadon,
Mortigon lian kontraŭprotestante;
Kaj la kompat', enmaskigite kvazaŭ
Infano dolĉa, aŭ la kerubaro
Ĉiela, sur ĉevaloj nevideblaj
Rajdante de l' aero, la malpian
Faraĵon al la tuta mond' proklamus,
Kaj mar' da larmoj ĉion subakvigus.
Mi havas ne kuraĝon al l' afero,
Nur efektive la gloramon, kaj
Gloramo estas instigilo, kiu,
Spronante ĝis tro alta monta pinto,
Faligas homojn en profundegaĵon.

ANSWERS TO CORRESPONDENTS.

ĜENERALA KONSILIO.—Tralegu denove la *Ekzer-*
caron kaj Krestomation.

LONDONA DEMANDINTO.—(1) Estus nefrata ago, se la "B. E." respondus rekte al via demando pri la stilo de tiu aŭ alia gazeto, ĉar ĉiuj ili estas niaj karaj kaj sindonaj kunbatalantoj; estus ankaŭ malmodeste, ĉar eble ni mem plimulte meritas riproĉon, ol ĉiuj aliaj, malgraŭ niaj penadoj. Ni pli ŝatus ricevi la amikajn kritikojn de aliaj, ol fiere diri, ke tiu aŭ alia vorteksperimento, ĉe niaj samtempuloj, estas tuj kondamninda. Sed tiom ni povas diri responde al via demando: ke estas plej grava principo, por la daŭra simpleco kaj unueco de nia lingvo, ke ĉiu ĉerpu siajn vortojn prefere el la fundamenta fonto. Kiu senpripense kaj facilanime uzadas strangajn vortojn, kiam egale taŭgus tre konataj fundamentaj vortoj, tiu ne sole konfesas sian nesperton sed ankaŭ malbonigas la aferon. Tamen en okazoj de bezono ni devas danke kaj libere akcepti la helpon de lerte elpensitaj novaj vortoj. (2) "*Shake the head*," "*nod the head*," "*balance*":—Por signi "ne," oni **skuas** la kapon; por signi "jes" oni **balancas** ĝin; lertulo povas **starigi egalpeze** (aŭ egalpezigi, aŭ ekvilibri) bastonon vertikale sur sia nazpinto; librotenisto devas ofte **bilanci** siajn kalkulojn.—A. E. W.

ELPAROLADO, A. C. T. (*Papanui, N.Z.*), and Others.—Your trouble as to the pronunciation of the Esperanto vowels arises from the fact that you do not fully recognise that the *English* vowel-signs represent sounds which differ almost entirely from those of the corresponding letters as used continentally and in Esperanto. As says the well-known pamphlet of the Cambridge Philological Society, *The Pronunciation of Latin in the Augustan Period*, "The great difference between the English and Latin [or, Esperanto] pronunciations of the same vowel-symbols is due to the fact that the pronunciation of English has changed, while the spelling has not changed with it. The symbols *a*, *i*, *o*, *e*, *u* no longer have their original values; *ā*, *ī*, *ō* have become diphthongs, *a* in *māte* being sounded as *ei* (*ey*), in *vein* [*Esp.* *vejn*] or *grey* [*Esp.* *grej*], *i* as *eye* [*Esp.* *aj*], *ō* as *ow* in *grow*. The English *ē* in *see* and *ū* in *rue* have a slight consonantal ending which is *y* [*Esp.* *j*] in the one case and *w* [*Esp.* *ū*] in the other. English *ū* is generally *yoo* [*Esp.* *ju*]." Aŭ is the German *au* in *Haus*, the nearest sound in *English* is *ou* in *house*, but pronounced broadly *haouse*; *oj* as in *loin*.—E. A. M.

VILAGO (*Liverpool*).—" . . . la reĝido, kiu nomis la reĝidino *lia* amata trovitino, kaj ŝi dancis. . . ." (F. K., pĝ. 52). Vi demandas, ĉu la vorto *lia* ne devus anstataŭigita per *sia*? Tute ne, la vorto *lia* estas ĝusta, ĉar tie ĉi ni havas pridiran (predikatecan) frazon post la verbo *nomi*. La reĝido diras ion pri la reĝidino, nome "ke ŝi estas *lia* amata trovitino." La duan frazon, kiun vi citas, ni ne povas klarigi, ĉar ĝi ne sekvas la regulon antaŭ nelonge donitan de D-ro. Zamenhof en la *Revuo*. La forlaso de la "n" kredeble estas prezeraro.—E. A. M.

LINES BY SHELLEY.

Music, when soft voices die,
 Vibrates in the memory :
 Odours, when sweet violets sicken,
 Live within the sense they quicken :
 Rose-leaves, when the rose is dead,
 Are heaped for the beloved's bed :
 And so thy thoughts, when thou art gone,
 Love itself shall slumber on.

RESTAĴOJ.

Post dolĉaj voĉoj sekvas la silento ;
 Sed la muziko vibras en memoro :
 Violoj velkas ; tamen, en la sento
 Jam vivigata, restas la odoro :
 Pereas rozoj ; sed la foliaro
 Por lito karulina amasiĝas :
 Forestas vi ; sed via idearo
 Revejo nun de l' Amo mem fariĝas.

Esperantigis J. C. R.

FAKO DE KORESPONDADO INTERNACIA. (F.K.I.)

149. **Pastissou, Béziers (Francujo).**—S-ro. J. Fize sendos cent malsimilajn poŝtmarkojn el francaj kaj holandaj kolonioj kontraŭ cent malsimilaj poŝtmarkoj el anglaj kolonioj, prefere malnovaj.

(29)

214. **Christchurch (Nova Zelando).**—S-ro. W. French, *Gas Company*, deziras interŝanĝi kaj korespondi per ilustr. pkartoj kun alilanduloj.

215. **Columbia (Missouri, U.Ŝ.A.).**—S-ro. Edwin R. Fleming, 502, *Ann-street*, deziras korespondadi kaj interŝanĝadi poŝtkartojn kun ĉiulandaj geesperantistoj, precipe kun Sud- aŭ Centro-Amerikaj samideanoj, Azianoj kaj tiuj en Afriko kaj en insuloj.

216. **Troyes (Aube, Francujo).**—F-ino. Adam, instruistino, 68, *Rue Thiers*, Esperistino de du jaroj kaj dezirante ĉiam progresi pri la L.I., volas korespondadi (ĉiusemajne aŭ duonmonate) kun fremda profesoro aŭ prof-ino.

217. **Nottingham (Anglujo).**—S-ro. J. A. Hodges, 85, *Loughborough-road*, dez. korespondadi, letere aŭ poŝtkarte, kun samideanoj en Aŭstralio kaj Nova Zelando.

218. **Jzensk Vologodskaja gub. (Rusujo).**—S-ro. P. L. Kazpakov, *Zemskaja Upzava*, interŝanĝas kun geesptoj de la tuta mondo ilustritajn poŝtkartojn. Tuj respondas.

219. **London (Anglujo).**—C. A. G. Browne, 53 kaj 54, *Wych-street, W.C.*, dez. korespondadi pri reklamoj kaj anoncoj por britaj kaj alilandaj gazetoj.

220. **Boston (Mass., U.Ŝ.A.).**—S-ro. W. E. Witter, *Room 716, Ford Building*, dez. korespondadi per ilustr. poŝtkartoj aŭ leteroj.

221. **Greenwich (New York, U.Ŝ.A.).**—S-ro. L. W. Cronkhite, Baptista misiisto al Burmolando (Hindujo) de 1881, dez. korespondadi pkarte kaj letere kun sinjoroj alilande—sed aparte kun knaboj kaj knabinoj pri la burmaj olivvizaĝaj infanoj.

222. **Brno (Aŭstrio-Moravio).**—S-ro. Vrtel Francisko, termezuristo, *Solniční 3*, deziras korespondadi per belaj (se eble kolorit.) vidaĵ-kartoj kun neeŭropaj samideanoj. Ĉiam respondos.

223. **Praha (Bohemujo).**—S-ro. Kar. Klopáč, studento, 854-II, *Prikopy čis. 16*, deziras korespondadi kaj volonte sendos karton kun vidaĵo de urbo Praha.

224. **Highbury (London, Anglujo).**—La ĉi-tieaj kursanoj deziras korespondi per ilustr. poŝtkartoj kun alilandanoj. Adresu : 18, *Leigh road*.

225. **Toronto (Canada).**—S-ro. S. J. Manchester, *Parliament Buildings*, deziras korespondadi per leteroj aŭ ilustr. poŝtkartoj.

(30)

226. **Komarom (Hongrie).**—S-ro. Müller Károly, instruisto, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn laŭ katalogo Senf aŭ Tvert kaj Tellier. Poŝtkartojn ilustritajn li ne kolektas. Li havas belajn markojn el Hungarujo, Bosnio (novaj), Serbujo, k.t.p.

227. **Toronto (Canada).**—S-ro. Walter A. Hewitt, *General Delivery G.P.O.*, dez. korespondadi per poŝtkartoj ilustritaj kun geesptoj en fremdaj landoj. Ĉiam kaj tuj respondos.

228. **Jurby East (Isle of Man, Anglujo).**—F-ino. Edith Callister, *The Bungalow*, deziras korespondi per p-kartoj aŭ leteroj kun geesperantistoj pri okultismaj temoj.

229. **Paterson (New Jersey, U.Ŝ.A.).**—S-ro. Wm. H. Dillistin, 53, *North Main-street*, dez. interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn kun ĉiulandaj geesperantistoj.

230. **Paterson (New Jersey, U.Ŝ.A.).**—S-ro. Albert A. Tschudin, 68, *4th Avenue*, dez. interŝ. ilustr. poŝtkartojn kaj markojn. Respondos tuj.

231. **Labasa (Fiji).**—S-ino. M. Robertson deziras interŝanĝi poŝtmarkojn.

232. **Grimsby (Anglujo).**—S-ro. M. Newell, 165, *Welholme-road*, deziras korespondi per ilustr. poŝtkartoj. Ĉiam respondos.